

OSAAMISEN KEHITTYMINEN AMMATILLISENA OPETTAJANA

Painopisteenä opiskelijan kohtaaminen

Tiivistelmä

Tekijä Joensuu, Juuso	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika Kevät 2020
	Sivumäärä 39	
Työn nimi Osaamisen kehittyminen ammatillisena opettajana Painopisteenä opiskelijan kohtaaminen		
Tutkinto Tradenomi (AMK)		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoitus oli auttaa tekijää kehittymään omassa työssään ammatillisena opettajana. Opinnäytetyön aikana on tarkoitus selvittää, havainnollistaa sekä kuvata, mitä taitoja ammatillinen opettaja työssään tarvitsee. Opinnäytetyön aikana seurattiin opiskelijan osaamista sekä sen karttumista.</p> <p>Opinnäytetyön teoreettinen osuus koostuu Opetushallituksen tuottamista materiaaleista, tutkijoiden pedagogisesta kirjallisuudesta sekä kasvatukseen liittyvistä lakiteksteistä. Tätä teoriamateriaalia apuna käyttäen kuvattiin, mitä tietoja ja taitoja nykypäivän opettajalla tulee olla, jotta opettaminen olisi mahdollisimman kattavaa sekä ammattitaitoista.</p> <p>Työn empiirinen osuus suoritettiin Koulutuskeskus Salpauksessa, jossa opinnäytetyön tekijä on vakituisessa työsuhteessa logistiikan opettajana. Salpaus on päijäthämäläinen toisen asteen ammattioppilaitos, joka toimii Lahdessa, Heinolassa sekä Asikkalassa. Opinnäytetyö tehtiin päiväkirjamuotoisena aikavälillä 2.9.2019–1.12.2019. Tästä ajasta tehtiin 13 viikkoanalyysia.</p> <p>Työstä kävi ilmi, että opettajan tärkeimmät taidot ovat tunnetaitoinen kohtaaminen, pedagoginen pätevyys, luotettavuus sekä aidon kohtaamisen mahdollistaminen. Näitä taitoja opettajan on pyrittävä kehittämään, jotta jokainen opiskelija olisi mahdollista kohdata yksilönä ja ymmärtää hänen henkilökohtaiset tarpeensa.</p>		
Asiasanat Ammatillinen opettaja, osaamisen kehittyminen, pedagogiikka		

Abstract

Author(s) Joensuu, Juuso	Type of publication Bachelor's thesis	Published Spring 2020
	Number of pages 43	
Title of publication Development of skills as a vocational teacher		
Name of Degree Bachelor of Business Administration		
Abstract <p>The purpose of this thesis is to help the author develop as a professional teacher in his work. The purpose of this thesis is to identify, illustrate and describe what skills a professional teacher needs in his work. During the thesis, the student's skills and their accumulation were followed.</p> <p>The theoretical part of the thesis consists of the pedagogical literature of the National Board of Education, Finnish law and researchers. With the help of this literature, it was described what knowledge and skills a present day teacher should have in order to be as comprehensive and professional as possible.</p> <p>The empirical part of the thesis was carried out at the Salpaus Further Education, where the author of the thesis has a permanent employment relationship as a logistics teacher. Salpaus is a secondary vocational school based in Päijät-Häme, Finland, operating in Lahti, Heinola and Asikkala. The thesis was done in a diary-format between 2.9.2019 and 1.12.2019. Thirteen weekly analyzes of this time were performed.</p> <p>The work revealed that the most important skills of a teacher are emotional encounters, pedagogical competence, reliability and enabling genuine encounters. The teacher must strive to develop these skills so that each student can meet as an individual and understand his or her personal needs.</p>		
Keywords Vocational teacher, competence development, pedagogy		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	AMMATILLISEN OPETTAJAN TYÖNKUVA JA OSAAMISEDELITYKSET TOISEN ASTEEN AMMATTIOPPILAITOKSESSA.....	3
2.1	Ammatillisen opettajan työnkuvaus.....	3
2.2	Opettajalta vaadittava osaaminen.....	5
2.3	Erilaiset oppijat	6
2.4	Opiskelijan kohtaaminen.....	6
3	NYKYTILAN KARTOITUS	12
3.1	Työnantajan esittely.....	12
3.2	Oman nykyisen työn kuvaus.....	13
3.3	Oman nykyisen työn analyysi	14
3.4	Sidosryhmät työpaikalla.....	15
3.5	Vuorovaikutustaidot työpaikalla.....	15
4	PÄIVÄKIRJARAPORTOINTI.....	17
4.1	Viikkoanalyysi 1	17
4.2	Viikkoanalyysi 2.....	19
4.3	Viikkoanalyysi 3.....	21
4.4	Viikkoanalyysi 4.....	22
4.5	Viikkoanalyysi 5.....	24
4.6	Viikkoanalyysi 6.....	25
4.7	Viikkoanalyysi 7.....	26
4.8	Viikkoanalyysi 8.....	26
4.9	Viikkoanalyysi 9.....	27
4.10	Viikkoanalyysi 10.....	28
4.11	Viikkoanalyysi 11.....	29
4.12	Viikkoanalyysi 12.....	30
4.13	Viikkoanalyysi 13.....	31
5	POHDINTA JA YHTEENVETO	32
5.1	Pohdinta	32
5.2	Yhteenveto	34
	LÄHTEET	36

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on tehty päiväkirjamuotoisena. Päiväkirjan tarkoituksena on tutkia omaa kehittymistä ammatillisena opettajana. Päiväkirjaa kirjoitettiin päivittäin, ja sen pohjalta tehtiin viikoittain analyysit kuluneen viikon tehtävistä sekä asetetuista tavoitteista. Viikkoanalyysit sisältävät opettajan työtehtäviä, niiden haasteita sekä asetettuja tavoitteita. Viikkoanalyysien avulla tarkastellaan oman ammattiosaamisen kehittymistä ja kuinka osaaminen vastaa opettajan päivittäisiä työtehtäviä. Työssä käsitellään myös opettajan ja opiskelijan kohtaamisen tärkeyttä opintojen aikana.

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksillä on tarkoitus selvittää, mitkä ovat opettajan vastuualueet opiskelijan ohjauksessa ja miten opettajan roolit tähän vaikuttavat. Tutkimuskysymykset ovat: Mikä merkitys kohtaamisella on opiskelijan oppimiseen ja hänen suhtautumiseensa koulumaailmaan? Kuinka näitä kohtaamisia voidaan kehittää ja hallita?

Tutkimusta on rajattu siten, että se koskettaa koulutuskeskus Salpauksen auto- ja logistiikka-alaa sekä opettajan työnkuvaa oman työnkuvan näkökulmasta. Tarkastelussa keskitytään logistiikan perustutkinnon opettajan työtehtäviin. Opinnäytetyö käsittää logistiikan alan opettajan tyypillisimpiä työtehtäviä, joten tässä työssä keskitytään opiskelijakontakteihin sekä niiden tärkeyteen opintojen aikana. Opinnäytetyön päiväkirjaa pidettiin 13 viikon ajalta välillä 2.9.2019-1.12.2019. Opinnäytetyön opiskelijakontaktit tapahtuivat yhden luokan opiskelijoiden kanssa. Tämä luokka koostuu maahanmuuttajista sekä erilaisista erityistä tukea vaativista aikuisopiskelijoista. Opiskelijakontaktien lisäksi huomioon otetaan muun henkilökunnan, kuten opinto-ohjaajan ja kuraattorin, kanssa tehtävä yhteistyö.

Koulutuskeskus Salpaus on toisen asteen ammattioppilaitos, joka järjestää niin perustutkintoja, ammattitutkintoja, näyttötutkintoja sekä erikoisammattitutkintoja (Salpaus 2019d). Salpauksen koulutusaloja on yhteensä liki 40, joista vielä erikoistumisvaihtoehtoja on useita. Koulutuskeskus Salpauksella on toimispisteitä yhteensä viisi, joista kolme on Lahdessa, yksi Heinolassa sekä yksi Asikkalassa (Salpaus 2019c). Lahdessa sijaitseva Vipusenkadun Teknologia kampus on monialainen kampus, jossa voi opiskella muun muassa taideteollisuus-, laboratorio-, puuteollisuus- sekä autoalaa (Salpaus 2019e).

Opinnäytetyössä on noudatettu seuraavaa rakennetta. Ensimmäisenä teoriaosuudessa paneudutaan toisen asteen ammattioppilaitoksen opettajan työnkuvaan sekä sen osaa-misedellytyksiin. Tämän teoriaosuuden jälkeen tehdään nykytilan kartoitus, josta seuraava osio on päiväkirjan pohjalta tehty viikkoanalyysit. Työn lopuksi tulee laaja-alainen yhteen-veto sekä kirjoittajan omat pohdinnat sekä mielipiteet. Alapuolelle kuvioon 1 on avattu opinnäytetyön rakennetta.

Kuvio 1. Opinnäytetyön kulku

2 AMMATILLISEN OPETTAJAN TYÖNKUVA JA OSAAMISEDELLYTYKSET TOISEN ASTEEN AMMATTIOPPILAITOKSESSA

2.1 Ammatillisen opettajan työnkuvaus

Toisen asteen ammatillisen opettajan työkuvaan kuuluu alasta riippumatta opiskelijoiden ohjaaminen. Opiskelijoille on tarjottava erilaisia etenemisvaihtoehtoja opinnoilleen (Salpaus 2019f). Opettajan vastuulla on pitää yhteyttä työelämään sekä järjestää siellä tapahtuvat opiskelijoiden näytöt. Opettajan työhön kuuluu myös palaverissa sekä erilaisissa kokouksissa käyntejä, joissa on tarkoituksena kehittää opiskeluympäristöä sekä edesauttaa opiskelijan oppimista.

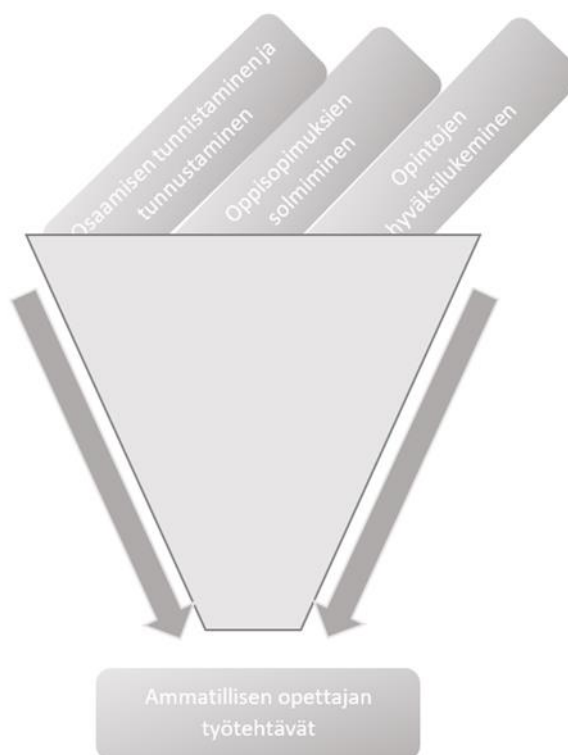
Toisen asteen ammattioppilaitoksen opettajalta vaaditaan yhä vain enemmän tietoa ja taitoa. Opettajan työtehtäviin kuuluu opiskelijan työ- ja koulutodistusten hyväksilukeminen opintoihin ja osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (= OSTU). Nämä tarkoittavat siis sitä, ettei opiskelijan tarvitse tehdä uudelleen samoja opintoja eikä hänen tarvitse käydä teoriaosuutta, jos hän on saanut edellisessä työssään tarvittavat tiedot ja taidot (Opetushallitus 2018a). Tällöin opiskelija suorittaa työssäoppimispaikalla näytön ja saa tutkinnon osasta arvosanan. (Opetushallitus 2020.)

Nykyään työelämässä ei enää järjestetä näyttökoetta, vaan opettaja sekä työelämän edustaja arvioivat opiskelijan osaamista koko työharjoittelujakson ajalta. Uusi tapa arvioida on kattavampi kuin vanha, sillä pidempää aikaväliä arvioitaessa voidaan arvioida opiskelijan kehittyminen. Näyttökoetta suorittava opiskelija jännittää kyseistä päivää ja saattaa epäonnistua jännityksen takia. Tämä saadaan pois siten, että arvioidaan hänen työntehtäviensä pitkillä aikavälillä.

Koulutuksen järjestäjä on vastuussa näytön suunnittelusta sekä ajoituksesta. Tässä tapauksessa vastuussa siis on opettaja, joka määrittää, milloin opiskelijalla on riittävät tiedot ja taidot, että hänet voidaan lähettää työssäoppimispaikalle ja mikä tulee olemaan näytön ajankohta. Näytön arviointilomakkeeseen merkitään seuraavat asiat: näytön ajankohta, näytön sisällön mukaiset ammattitaitovaatimukset osaamistavoitteiden mukaisesti, näyttöympäristö eli työpaikka, näytön järjestäjä sen ollessa jokin muu kuin koulutuksen järjestäjä sekä lopuksi arvioijien allekirjoitukset sekä nimenselvennykset. (Opetushallitus 2018b.)

Opettajan on osattava tehdä töitä, jotka ennen kuuluivat opinto-ohjaajille, asiakasvastaville sekä opintosuhteereille (Opetusalan ammattijärjestö OAJ 2020a). Opettajan työnku-

vaan kuuluu siis muutakin, kuin pelkkä opiskelijan opetus ja ohjaus. Tämän päivän muuttuvassa maailmassa opettajien on pystyttävä vastaamaan entistä tehokkaammin opiskelijoiden tarpeisiin. Kuviossa 2 on kuvattu opettajalle siirrettyjä yleisimpiä työtehtäviä:

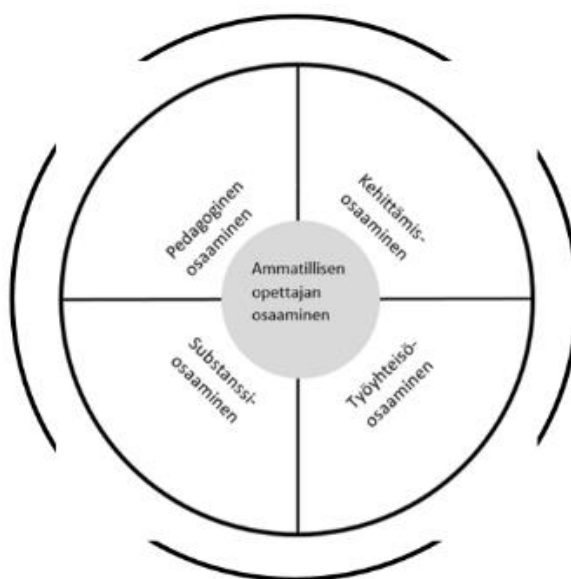

Kuvio 2. Yleisimmät opettajalle siirretyt työtehtävät

Opettajan vuosityöaika käsittää sitomattomat ja sidotut tunnit. Sidotut tunnit ovat tunteja, jotka tehdään työnantajan määräämässä paikassa tai määrättynä aikana. Tämä työaika käsittää kaikki opiskelijakontaktit, jolloin opettaja on sidottu juuri siihen hetkeen. Sitomatonta työaika on opettajalla vähintään 25 prosenttia koko vuosityöajasta, mikä mahdollistaa opettajan suunnittelu- ja kirjaustyön (Opetusalan ammattijärjestö OAJ 2020a). Tämä työaika käytetään tavallisimmin opiskelijatietojen päivittämisiin, sähköposteihin vastaamiseen sekä tulevan opetustyön suunnitteluun. Opettajan viikkotunnit ovat 37,5 tuntia, josta noin 9 tuntia on sitomatonta. Sidottu ja sitomaton työaika vaihtelee viikoittain lähiopetuksen, palaverien sekä koulutuksien mukaan.

2.2 Opettajalta vaadittava osaaminen

Opettajilta vaaditaan aina vain enemmän tietoa ja taitoa, jotka auttavat opiskelijan kanssa arkisissa kohtaamisissa. Ei siis enää riitä, että opettaja osaa opettaa, vaan hänen on osattava myös kuunnella. Opettajan on alituisesti kehitettävä itseään, ympäristöään sekä toimintatapojaan, jotta ne vastaisivat opiskelijoiden tarpeita. (Ammattipeda 2019.) Kuviossa 3 on kuvattu opettajan osaamisalueet jaettuna neljään kategoriaan:

Kuvio 3. Ammatillisen opettajan osaamisen osa-alueiden tarkennusta (mukailtu Helakorpi 2004, Ammattipeda 2019 mukaan)

Osaaminen jaetaan neljään osioon. Kehittämisaosaaminen käsittää oman osaamisen ja oman alan kehittämisen sekä työelämän kehittämisen. Kehittämishalukkuus sekä halu uudistua riippuu opettajan motivaatiosta, asenteesta, arvoista sekä kiinnostuksesta uudistamista kohtaan. Työyhteisöosaamisella tarkoitetaan tiimityö- ja verkosto-osaamista, jotka näyttäytyvät yhteistyö- ja vuorovaikutustaidoin. Näiden taitojen hallinta mahdollistaa uusien verkostojen synnyn sekä uudenlaisia toimintatapoja opetukseen. Kolmantena kuviossa on substanssiosaaminen, joka käsittää opettajan työelämätaidot ja ammatilliset tietoperustat. Tämän lisäksi opettajan on osattava jakaa tieto opiskelijoilleen siten, että se on opiskelijoilla hyödynnettävissä. Tämä on tärkeää, sillä ilman substanssiosaamista ei opettaja voi valmentaa opiskelijoitaan niin, että he pärjäävät työelämässä. Viimeisenä on pedagoginen osaaminen, joka tarkoittaa koulutusprosessin hallintaa sekä kasvatuksellisia taitoja. Tämä taito edesauttaa henkilökohtaistamisessa sekä henkilökohtaisen opintopolun

luonnissa. Ilman pedagogisia taitoja opettajan on hankala ymmärtää, missä tilanteessa opiskelija on ja mihin hänen kannattaa opinnot kohdistaa. (Ammattipeda 2019.)

2.3 Erilaiset oppijat

Toisen asteen koulutuksen järjestäjän tavoitteita ovat kehittää opiskelijoita tasapainoisiksi sekä sivistyneiksi ihmisiksi. Siksi opettajilla on pedagoginen vastuu, jotta nuorista sekä aikuista tulee toimivia yhteiskunnan jäseniä. (Opetusalan ammattijärjestö OAJ 2020b) Toisen asteen opinnoissa on myös muistettava, että jokaisella opiskelijalla on erilainen tausta. Suuri osa opiskelijoista on nuoria yläasteelta tulevia, joten heidän opintopolkunsa menevät suurelta osin saman kaavan mukaan, mutta jatkuvan haun kautta tulleita aikuisia ei voi laittaa samaan muottiin.

Aikuisopiskelijoiden määrä on ollut jatkuvassa kasvussa muuttuvien työvoimamarkkinoiden takia. Alan vaihtajien määrä on selkeässä kasvussa ja sama tilasto pätee maahanmuuttajakoulutukseen (Tilastokeskus 2018; Sihvo & Koskinen 2019). Toisen asteen koulutuksen järjestäjät ovat myös velvollisia tekemään yhteistyötä keskenään sekä muiden koulutusasteiden järjestäjien kanssa, alueellista työ- ja elinkeinoelämää unohtamatta. Tämä mahdollistaa monipuolisen yhteistyön ja sitä kautta matalamman sekä helpomman siirtymisen koulutusasteelta toiselle.

Koulutuksen järjestäjien tehdessä tiivistä yhteistyötä saadaan aikaiseksi jatkumo, jolla voidaan tarvittaessa järjestää koulutusta toisesta oppilaitoksesta. Koulutuksen järjestäjien keskinäinen yhteistyö helpottaa siirtymisiä jatko-opintoihin. Yhteiset tutkinnon osat (= YTO) takaavat, että jokainen on saanut tarvittavat tiedot ja taidot kaikilla toimialoilla sekä elinikäisen oppimisen valmiudet. Tämä toimintatapa on yksi peruspilareista suomalaisessa koulutusjärjestelmässä.

2.4 Opiskelijan kohtaaminen

Opiskelija on otettava vastaan sellaisena, kuin hän on. Tony Dunderfelt (2016, 27—30,128) kertoo kirjassaan *Läsnäoleva kohtaaminen*, että läsnäolevassa kuuntelussa toinen osapuoli aistii, että olemme hänen puolellaan ja tuemme hänen kokemuksiaan. Tähän tarvitaan opettajalta valtavasti pedagogista osaamista. Kohtaamisen on oltava joka kerta ja joka tilanteessa rakentava ja positiivinen, jotta opiskelijan motivaatio, into sekä oppimisen halu säilyisi. Kohtaamisessa syntyy aina sosiaalinen kenttä, joka jaetaan sanattomiin ja sanallisiin viesteihin. Näillä sanallisilla sekä sanattomilla viesteillä luodaan henkinen yhteys, jota kutsutaan intuitiiviseksi yhteydeksi.

Opettajan ollessa pedagogisesti epäpätevä on suuri mahdollisuus, että hän ei osaa kohdata opiskelijaa rakentavalla tavalla (Malminen 2014). Tällöin motivaatio koulutusta kohtaan kärsii ja tämä saattaa johtaa jopa opintojen keskeytykseen kesken koulutuksen. Pedagogisesti lahjakkaan opettajan on mahdollista vaikuttaa opiskelijan oppimisen esteiden hahmottamiseen ja ylitse pääsemiseen, opiskelijan itsetunnon kasvuun virheiden ja onnistumisien kautta, oppimistavoitteisiin pääsyyn sekä periksiantamattomuuteen (Tirri & Kuusisto 2019, 65, 108). Kuviossa 4 on esitetty pedagogiikkaa kasvun ajattelutavan näkökulmasta:

Kuvio 4. Kasvun ajattelutavan pedagogiikka (mukailtu Tirri & Kuusisto 2019, 108)

Tämän päivän koulutusjärjestelmässä on useita erilaisia tukitoimia. Koulutusjärjestelmät tukevat vahvasti alan vaihtoa, eikä opiskelijan enää tarvitse välissä erota koulusta, mikä poistaa vääristymän keskeytystilastoissa (Ågren & Käkelä 2019, 40). Opiskelijaa tuetaan yhteistyössä opettajan, koulupsykologin, opinto-ohjaajan, kouluterveyshoitajan sekä kuraattorin kanssa (Sandberg 2017). Tarvittaessa opiskelijalle on mahdollista tarjota moniammatillista palaveria, jossa kaikki edellä mainitut osapuolet ovat saman pöydän ääressä (Sandström, Keski-Turunen, Hassila, Aunola & Alahuhta 2018). Näitä palavereja käytetään avuksi syrjäytyneiden, maahanmuuttajien sekä mielenterveysongelmista kärsivien opiskelijoiden kanssa.

Edellä mainituista ongelmista kärsivä opiskelija on otettava tukitoimin vastaan osoittaen myötätuntoa sekä avoimuutta. Opiskelijalle on luotava turvallinen ympäristö, jotta hänen päällimmäisin ahdistuksensa saataisiin laantumaan. Opettajan on kyettävä myös opetustilanteessa luomaan luokkaan turvallinen sekä hyväksyvä ilmapiiri, jossa jokaisen on hyvä

olla. Tietenkin täytyy muistaa, ettei mikään terveydellinen tilanne ole syy huonolle käyttäytymiselle, mutta opiskelijaa täytyy kuunnella, jotta huonon käytöksen syy selviää. Opettajan on kyettävä huomioimaan sekä kontrolloimaan näitä tilanteita, jotta luokassa saadaan pidettyä turvallinen ilmapiiri. Oppiminen lamaantuu, jos opiskelija tuntee itsensä turvattomaksi. (Jennings 2019, 48—49, 64—66.)

Maahanmuuttajien kanssa toimivien henkilöiden on mahdollista suorittaa koulutuksia niin verkossa kuin erilaisissa tilaisuuksissa, jotta he osaavat suhtautua erilaisista kulttuureista tuleviin opiskelijoihin ja jotta kohtaamisia saadaan vietyä haluttuun suuntaan. Maahanmuuttajien kanssa toimiville opettajille on olemassa laaja tukiverkosto, joka koostuu erityis- ja suomenkielenopettajista, opinto-ohjaajista sekä kuraattoreista. Näiden tukitoimien lisäksi on olemassa erilaisia opiskelijan henkiseen hyvinvointiin vaikuttavia verkostoja, kuten erilaiset harrastetoiminnat sekä työapajat, joissa harjoitellaan kieltä, kulttuuria sekä vuorovaikutustaitoja. (Pollari & Koppinen 2011, 107—111.)

Kulttuurien kohtaamisissa ensimmäisenä ajatellaan vain, miltä itsestä tuntuu ulkomaalaisen lähestyessä. On syytä kuitenkin pohtia, miltä tulijasta tuntuu ja mitä hän tuntee kohdatessaan sinut. Kielelliset, kulttuurilliset sekä yhteiskuntarakenteelliset erot saattavat olla valtavat, joten tulijalla on paljon opittavaa kielen lisäksi. Kuviossa 5 on listattuna kulttuurin rakenne. Nämä asiat opettajan on osattava ottaa huomioon ollessaan vuorovaikutuksessa maahanmuuttajan kanssa. Niin opettajan kuin koko ryhmänkin on pyrittävä tukemaan maahanmuuttajaa. Opettajalla on vastuu terminologian riittävästä opettamisesta maahanmuuttajalle, mutta hänen on mahdollista käyttää oppilaita tukena. Ammatillisen opettajan on etsittävä koko ryhmää yhdistäviä asioita, jotta ryhmähenki kasvaa sekä ryhmäidentiteetti määrittyy positiiviseksi. Positiivisen ryhmähengen luonti saattaa silti kestää jopa usean vuoden ja pahimmassa tapauksessa sitä ei saada luotua koskaan. Tämä johtaa usein siihen, ettei opiskelijoilla ole hyväksyty ja turvallinen olo luokassa, mikä pahimmillaan saattaa johtaa ajan myötä eriasteisiin mielenterveysongelmiin. (Pollari & Koppinen 2011, 27—30.)

Kuvio 5. Kulttuurin rakenne (mukailtu Pollari & Koppinen 2011, 17)

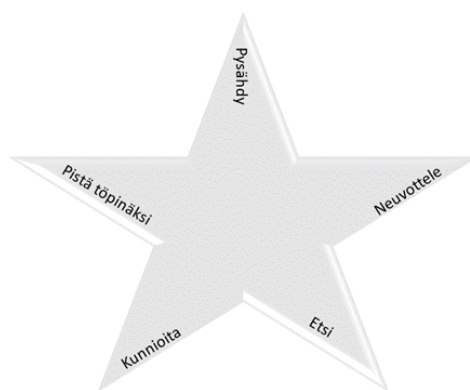
Tilastollisesti maahanmuuttajilla on todella paljon mielenterveysongelmia sekä ahdistusta, jotka ovat saattaneet tulla kotimaassa koetuista järkyttävistä tapahtumista, vaikeasta pakomatkasta tai uudessa kotimaassaan kokemistaan tilanteista (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2019; Saloheimo 2016). Mielenterveysongelmat ovat silti kasvava taakka koko yhteiskunnassa, joista kärsivät myös suomalaiset opiskelijat. Mielenterveyssairauksista kärsivien opiskelijoiden kanssa toimiessa kysytään opettajalta valtavasti tunnetaitoja, joilla opettajan on mahdollista ratkaista haastavat tilanteet, kuten luokan häiritsevä opiskelija (Lahtinen & Rantanen 2019, 24—25). Kuviossa 6 on listattuna Talalan (2019) listaamat psyykkiset oireet, joista opiskelija tyypillisimmin kärsii.

Kuvio 6. Opiskelijan psyykkiset oireet (mukailtu Talala 2019, 45, 83, 151, 187)

On siis selvää, että opetustyössä vaaditaan valtavasti tunne- sekä vuorovaikutustaitoja. Lahtinen ja Rantanen toteavat kirjassaan (2019, 30—32), että tunnetaidot ovat osana opettajan ammattitaitoa. Näitä tunnetaitoja on osattava hyödyntää niin positiivisten, kuin negatiivistenkin tunteiden käsittelyssä. Näin opettajan on mahdollista hyötyä jatkossa sa-

mankaltaisista tilanteista ja päästään eroon ei-toivotuista tavoista. Tiedostaessaan tunteensa sekä käsitellessään niitä, opettaja kykenee ammentamaan työhönsä hyvän opettajuuden kokemuksia, vaikka resurssit ja aika eivät niitä välttämättä mahdollista (Lahtinen & Rantanen 2019, 30, 32—35).

Kuvio 7. Opettajan tärkeimmät tunnetaidot (mukailtu Lahtinen & Rantanen 2019, 109)

Kuviossa 7 on esitelty opettajan tärkeimmät tunnetaidot. Pysähtyminen tarkoittaa tässä hetkessä olemista. Opettajan on oltava läsnä 100-prosenttisesti, jotta opiskelijan kohtaaminen sekä ymmärtäminen olisi aitoa. Pysähtyminen hetkeen on kohtaamistilanteiden ydin. Neuvottelulla tarkoitetaan vaihtoehtojen etsimistä, joilla tilanteessa on mahdollista edetä. Tähän on saatava myös opiskelija itse mukaan, jotta paras mahdollinen ratkaisu tilanteeseen löytyisi. Etsimisellä haetaan käytöksen pohjalla oleva viesti, tunne tai tarve. Kukaan ei halua olla hankala, mutta tunteet tai tarpeet saattavat ohjata opiskelijaa sellaiseksi hänen tietämättään. Tämän takia opiskelijan tunteet ja tarpeet on ymmärrettävä. Kunnioittamisella tarkoitetaan erilaisten tunteiden kunnioittamista. Tunteet ovat inhimillisiä eikä yhdessäkään tunteessa ole mitään väärää, mutta tämä on osattava erottaa käytöksestä. Tunteiden kunnioitus ei tarkoita sitä, että huonoa käytöstä kunnioitettaisiin tai arvostettaisiin. Viimeisenä kuviossa on sakara ”pistä töpinäksi”. Tällä tarkoitetaan sitä, että opettajalla on oltava kykyä päättää, mitä tehdään seuraavaksi ja koska se tapahtuu. Opet-

tajan on kyettävä ennakoimaan tilanteita, joten vaikka yhtä keinoa kokeiltaisiin, on opettajalla oltava jo seuraava vaihtoehto selvillä. Erilaisten keinojen kokeileminen kasvattaa opettajaa selviytymään erilaisista tilanteista. (Lahtinen & Rantanen 2019, 108—109.)

Resurssien riittämättömyys johtaa siihen, että jokaisesta kohtaamisesta tulee yhä tärkeämpiä. Kohdattaessa opiskelija, opettajan on oltava jokainen kerta 100 prosenttisesti läsnä ja kuultava opiskelijan huolenaiheet. Vain tällä tavalla voidaan taata aito ja rakentava kohtaaminen. Opiskelijan tuntiessa itsensä täysin kuulluksi ja ymmärretyksi, myös luottamussuhde kasvaa. Luottamuksen kasvaessa opiskelija kokee kynnyksen tulla keskustelemaan vaikeista asioista matalammaksi. Tällöin ongelmiin on helpompi ja nopeampi puuttua ja opettajallekin tulee tunne tehneensä oikein. (Lahtinen & Rantanen 2019, 70—73.)

Opiskelijan tullessa varhaisessa vaiheessa keskustelemaan opettajan kanssa kohtaamistaan ongelmista, on opettajan helpompi reagoida ongelmatilanteisiin, sekä ohjata opiskelija oikean tuen piiriin. Ongelmien ollessa psyykkisiä oireita, usein hoito alkaa myöhässä, jolloin hoidon mitoitus jää liian pieneksi. Hoitoa mitoitettaessa on otettava huomioon myös vanhemmat. Vanhempien tuki ja yhteistyö ovat tärkeässä roolissa opiskelijan hoidon kannalta. Psyykkisiä oireita hoidetaan usein toiminta-, psyko-, puhe- tai perheterapiaa. Näiden terapioiden yhdistäminen on myös mahdollista. On huomattu, että yhdistelmäterapialla on parhaat tulokset etenkin, jos vanhemmat saadaan osallistettua tähän. (Lahtinen & Rantanen 2019, 70—71; Mira Talala 2019, 41—43.)

3 NYKYTILAN KARTOITUS

3.1 Työnantajan esittely

Koulutuskeskus Salpaus on sijoittunut Päijät-Hämeessä Lahteen, Heinolaan sekä Asikkalaan. Lahdesta Salpauksen kampuksia löytyy Jokimaalta, Kannaksenkadulta sekä keskustasta. Lahden keskustakampus toimii Salpauksen pääpaikkana. Näiden lisäksi Salpauksella on yksi kampus Asikkalan kirkon läheisyydessä sekä Heinolassa keskustan läheisyydessä. (Salpaus 2019c).

Koulutuskeskus Salpauksessa noudatetaan opetusministeriön laatimia lakeja ja asetuksia. Kuitenkin Salpauksella on myös koulukohtaisia linjauksia, kuten henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (= HOKS) laajuudesta. Hoks kirjataan opiskelijatietojärjestelmään (= Wilma), josta koulutukseen liittyvä henkilökunta, opiskelija itse sekä alaikäisen opiskelijan huoltajat voivat käydä katsomassa sovittuja asioita, lukujärjestyksiä sekä osamispisteitä (= OPS) ja niiden arviointeja.

Jokaiseen tutkinnon osaan kuuluu työssäoppimisjakso, joka suoritetaan työssäoppimispaikalla (= TOP). Tätä varten opiskelijalle tehdään kyseiselle jaksolle koulutussopimus, joka kattaa samat asiat, kuin työsopimus. Koulutussopimukseen kirjataan ylös opiskelijan työtehtävät, ammattitaitovaatimukset sekä harjoittelujakson aikana suoritettavat tuntimäärät. Koulutuksen voi hoitaa kokonaan työelämässä oppisopimuskoulutuksella (= OPSO), silloin hoks-keskustelu on pidettävä opiskelijalle sekä työnantajalle, jotta varmistutaan, että työpaikka on tietoinen tutkintoon kuuluvista tavoitteista sekä ammattitaitovaatimuksista. (Lahdenkauppi 2018.)

Opiskelijan ollessa työvoimapolitiittisessa koulutuksessa tehdään heti opiskelijan valmistuttua TE-toimistoon opiskelijan arviointi (= ARVI), jossa arvioidaan opiskelijan mahdollisuudet työllistyä sekä jatkokouluttautua. Tämä takaa sen, että työvoimatoimistossa saadaan kohdennettua henkilö oikeanlaisiin työtehtäviin tai uudelleen koulutukseen. (Okkeri 2019, 1—2.)

Ammattikouluun haluaville maahanmuuttajille on järjestetty koulutus, joka alkaa opiskelunvalmiuksia tukevilla opinnoilla (= OPVA). Tämä koulutus kestää puoli vuotta, jonka jälkeen he aloittavat tutkintoon johtavan koulutuksen muiden ryhmien mukana (Salpaus 2019g). Maahanmuuttajille ei tällä hetkellä ole Salpauksessa omaa ryhmää tutkintoon johtavassa koulutuksessa, vaan he siirtyvät opvasta suomalaisten opiskelijoiden mukaan. Tällä tavalla he oppivat tehokkaammin kulttuuria ja kieltä. Tämä asettaa opettajille uudenlaisia haasteita, kuten päivän rytmyksen siten, että myös maahanmuuttajaopiskelijat pysyvät mukana uuden oppimisessa.

3.2 Oman nykyisen työn kuvaus

Tällä hetkellä työtehtäviini kuuluvat:

- teoriaopetus ja käytännön harjoitusten järjestäminen varastotehtävissä
- opintojen henkilökohtaistaminen
- työssäoppimispaikkojen etsiminen ja yhteistyön teko
- oppisopimusopiskelijoiden sopimusten tekeminen
- tulityökorttikoulutukset
- trukkiporttikoulutukset.

Opettajalla on alasta ja tehtävänkuvauksesta riippuen erilaisia työtehtäviä, kuten luotsi-opettaja, joka auttaa muuta opetushenkilöstöä esimerkiksi järjestelmien käytössä sekä tehtäessä työpaikalla järjestettävän koulutuksen toteuttamissuunnitelmaa (Peda.net 2018). Opettajilla on tehtävänänsä opettamisen lisäksi huolehtia opiskelijoiden etujen ja oikeuksien säilyttämisestä sekä työpaikkojen kontaktoinneista (Opetusalan ammattijärjestö OAJ 2019). Opettajien on pidettävä hyvät suhteet työelämän edustajiin taatakseen opiskelijoilleen työssäoppimispaikkojen saannin. Koulutuksen järjestäjillä on usein tähän työhön määrätty henkilö, joka pitää yhteyttä työpaikoille ja toteuttaa uusien työelämän edustajien kanssa solmittavat yhteistyösopimukset. Koulutuskeskus Salpauksella ei tähän työhön ole nimetty ketään varsinaista henkilöä, vaan jokainen pitää yhteyttä niihin työelämän edustajiin, jotka katsovat tarpeellisiksi.

Työpäiväni koostuvat pääasiassa lähijakson aikana opiskelijoiden teoriaopetuksesta sekä sen soveltamisesta käytännön harjoituksiin. Teoriaopetuksessa käyn aina edellisenä päivänä hieman materiaalia läpi. Tällä tavoin valmistaudun seuraavaan päivään. Työpäivät työssäoppimisjakson aikana koostuvat työpaikkojen kiertämisestä, kollegojen auttamisesta, seuraavan tutkinnon osan valmisteleminen sekä jakson lopussa näytönarviointikeskusteluista. Molemmilla jaksoilla on useita palavereja sekä koulutustilaisuuksia viikoittain. Opiskelijoiden ollessa työssäoppimisjaksolla, järjestän trukki- ja tulityökorttikoulutuksia niille aloille, joissa ne kuuluvat opetussuunnitelmaan. Tällaisia aloja ovat auto-, LVI- sekä metalliala.

3.3 Oman nykyisen työn analyysi

Tällä hetkellä toimin logistiikka-alan perustutkinnon opettajana. Ryhmäni erikoistuu varastopalveluihin. Logistiikan perustutkinto Salpauksessa jaetaan kahteen alalokeroon, kuljetus ja varastonhoito (Salpaus 2019a). Kuljettajaopiskelijat saavat tarvittavat lakisääteiset ammattipätevyydet sekä kortit, kun taas varastonhoitajat saavat taulukossa 1 esitetyt trukki-, tulityö-, hygieniosaamis-, ensiapu- ja työturvakortit, jotka kuuluvat pakollisiin tutkinnon osiin (Opetushallitus 2019a). Koulutus koostuu pakollisista, valittavista sekä yhteisistä opinnoista. Pakollisiin kuuluu neljä suurta kokonaisuutta, jotka ovat tavaran keräily ja lähetys, tavaran vastaanotto ja säilytys, inventaario ja saldon hallinta sekä trukinkuljettajan tehtävät. Nämä neljä tutkinnon osaa muodostavat yhteensä 90 osaamispistettä, kun taas valinnaiset tutkinnon osat muodostavat yhteensä 55 osaamispistettä. (Salpaus 2019b). Näistä 55:stä osaamispisteestä voidaan valita 15 osaamispistettä minkä tahansa alan tutkinnosta, mikä mahdollistaa laajemman osaamisen. Tämän tutkinnon osan on kuitenkin tuettava suoritettavaa tutkintoa. Kokotutkinnossa suoritetaan ammatillisten tutkinnon osien lisäksi yhteiset tutkinnon osat, jotka ovat alasta riippumatta samat. Tämä takaa kaikille saman lähtötason työelämään sekä jatko-opintoihin. Nämä yto-opinnot muodostavat yhteensä 35 osaamispistettä eli kokotutkinnon kokonaisosaamispistemäärä on 180 osaamispistettä. (Opetushallitus 2019b.)

Taulukko 1. Pakolliset tutkinnon osat (mukailtu opetushallitus 2019)

Tutkinnon osa:	Tutkinnon osassa suoritettava kortti:
Trukinkuljettajan tehtävät (15osp)	Ensiapukortti + trukikortti + työturvakortti
Tavaran keräily ja lähetys (30 osp)	Tulityökortti
Tavaran vastaanotto ja säilytys (30 osp)	Hygieniosaamiskortti
Inventointi ja saldon hallinta (15osp)	Ei suoritettavaa korttia

Työssäni hoidan opiskelijoiden asioita, jotka voivat olla niin henkilökohtaisia, kuin koulutukseenkin liittyviä ongelmia. Perustyöhöni kuuluu myös ryhmänohjaus. Ryhmä koostuu täysi-ikäisistä opiskelijoista, joten heidän aikaisemmat opintonsa sekä työtehtävänsä on otettava huomioon ryhmänohjausta sekä opintosuunnitelmaa tehdessä. Ryhmässäni on 18 henkilöä, joilla kaikilla on erilaiset taustat, joten minun on mietittävä tarkoin, millä tavalla heitä opetan. Tästä ryhmästä kahdeksan on ulkomaalaisia eli he ovat tulleet minulle opiskeluvaihtoihin tukevista opinnoista eli opvasta. Tämä ryhmä on haastava, sillä minun on tiedettävä jokaisen taustat ja kulttuuri, jotta voin ymmärtää, kuinka he ottavat opin vastaan. Loput kymmenen ovat suomalaisia, mutta tässäkin osassa on erityistä tukea tarvit-

sevia, kuten Aspergerin oireyhtymästä, mielialahäiriöistä sekä muista terveydellisistä sairauksista kärsiviä henkilöitä. Tämän luokan opettamiseen minulle on resursoitu 25 tuntia viikossa, joten opiskelijoiden päivät ovat mitaltaan noin viisi tuntia päivässä.

3.4 Sidosryhmät työpaikalla

Toisen asteen ammattioppilaitoksen keskeisiä sidosryhmiä ovat lähiseudun muut eri asteiset oppilaitokset, joiden kanssa yhteistyötä kehitetään jatkuvasti. Lisäksi sidosryhmiin kuuluvat työ- ja elinkeinoelämän edustajat, joiden kanssa käydään vuoropuhelua, jotta työelämän edellytyksiin osataan vastata. Koulutuksen järjestäjän keskeisiin sidosryhmiin kuuluvat myös sen henkilökunta, opiskelijat sekä alaikäisten opiskelijoiden huoltajat. Lisäksi kaupunki toimii yhtenä vahvana kumppanina koulutuksen järjestäjälle. (Ahvenlampi & Isola 2013.)

Koulutuskeskus Salpauksen suurimmat sidosryhmät sekä kumppanit ovat tietenkin Salpauksen koko henkilöstö sekä sen opiskelijat. Yhteistyökumppaneina toimii Lahden kaupunki ja sen lukiot sekä yläasteet sekä LAB-ammattikorkeakoulu. Lisäksi Salpauksella on vahvat juuret Lahden yrityksiin, joihin opiskelijat pääsevät harjoittelemaan sekä valmistuttuaan palkkatyöhön. (Salpaus 2019c.)

3.5 Vuorovaikutustaidot työpaikalla

Nykypäivän opettajalta vaaditaan muutakin, kuin hyvän monologin pitämistä. Aina vain tärkeämmäksi muodostuu jokapäiväisen kohtaamisen tärkeys. Tämän päivän trendi on, että opintoja viedään aina vain enemmän verkkoon sekä työpaikoille, joten vähenemässä määrin olevat kohtaamistilanteet muodostuvat entistäkin tärkeämmiksi. Opiskelija on otettava huomioon henkilökohtaisella tasolla sekä on ymmärrettävä mikä opiskelijalle todella merkitsee. Näin pystymme estämään kiinnostuksen hiipumista sekä ulkopuolisena olon tuntemista. (Anttila ym. 2019.)

Opettajalla on siis enemmän eri rooleja, kuin aikaisemmin. Opettajalta vaaditaan enemmän kuuntelijan ominaisuuksia ja tähän on oppilaitoksen sekä sen henkilökunnan osattava vastata yhdessä (Lepänjuuri & Nurminen 2015). Kuviossa 8 on esitettyä tärkeimmät opettajan roolit:

Kuvio 8. Opettajan rooleja (mukailtu Ilomäki-Keisala 2016)

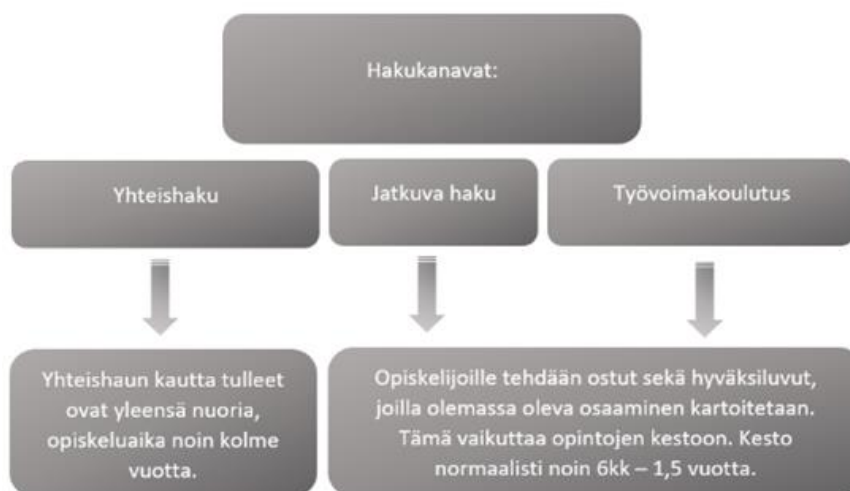
Kuviossa 8 on listattu tämän päivän tärkeimpiä rooleja, joita opettajan työssä tarvitaan. Kuviossa löytyy kasvatukseen sekä yhteistyökumppani, jotka käsittävät laajaa yhteistyötä paikallisten toimijoiden, kuten opiskelijoiden vanhempien kanssa. Yksintekemisen kulttuurista on päästävä pois, jotta voimme aloittaa yhdessä tekemisen. Tämä ei kuitenkaan onnistu ilman opettajan kattavia vuorovaikutustaitoja. Yhteistyössä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa, on opettaja asiantuntijan roolissa samoin, kuin tehdessä yhteistyötä koulun tukipalveluiden parissa. Opiskelijan sekä huoltajan silmissä opettaja toimii kasvattajana, ohjaajana, kannustajana, mahdollistajana sekä auttajana, jolloin opiskelijan, huoltajan sekä opettajan välille syntyy luottamussuhde. Tämän suhteen puuttuessa on mahdotonta rakentaa siltaa opettajan ja opiskelijan välille. Yhteyden puuttuessa on vaikea tiedostaa sekä kohdentaa opintoja opiskelijan haluamaan suuntaan. Kuviossa viimeisenä löytyvät kolme vanhaa roolia alainen, kollega sekä opettaja, jotka opettajan työssä on ollut aina. Koulutusala päällikkö on opettajan lähiesimies, jonka tehtävänä on jakaa taakkaa niistä eniten tietäville sekä mahdollistaa aloja ylittävän yhteistyön. Opettajat ovat toisilleen kollegoita, jotka omatessaan hyvät vuorovaikutustaidot, auttavat toisiaan päämääriin pääsemiseksi. Kaikki roolit omaksuva opettaja omaa hyvät lähtökohdat päivittäisiin vuorovaikutustilanteisiin. Tällainen opettaja luo hyvää työ- ja opiskeluilmapiiriä ympärilleen, jolloin työn tekeminen sekä uuden oppiminen helpottuvat. (Ilomäki-Keisala 2016; Slunga 2015.)

4 PÄIVÄKIRJARAPORTOINTI

4.1 Viikkoanalyysi 1

Tässä osiossa kuvataan ammatillisen opettajan työtä sekä arkea. Päiväkirjaa on kirjoitettu 13 viikon ajalta ja tämän pohjalta on rakennettu viikkoanalyysit. Raportoinnin tarkoituksena on kehittyä työn ohessa opettajana sekä huomata vaikutuksia osaamisen kehityksessä.

Ensimmäinen seurattu viikko oli kouluun hakeneiden haastatteluviikko. Haastattelut suoritetaan joko koulun tiloissa tai työvoimatoimiston kiinteistössä riippuen, mitä kautta opiskelijat ovat hakeneet. Kouluun voi hakea yhteishaussa, joka on suunnattu lähinnä yläasteelta tuleville. Nämä hakijat ovat nuoria eikä heillä ole työ- eikä kouluhistoriaa, jotka voisivat edesauttaa tutkintoon johtavaa koulutusta. Toinen väylä koulutukseen hakemiseen on jatkuva haku, joka on tarkoitettu nuorille aikuisille sekä vanhemmillekin, jotka eivät saa työvoimapolitiittista tukea. Kolmas hakukanava on työvoimatoimiston kautta hakeneet, jotka ovat myös vanhempia ja joilla on työ- tai kouluhistoriaa. (TE-palvelut 2019.) Näiden kahden viimeisen hakuväylän suurin ero on lomat sekä ruokaraha. Jatkuvan haun kautta tulleet opiskelijat saavat normaalit kahdeksan viikon lomat sekä ovat oikeutettuja syömään ilmaiseksi koulun ravintolassa. Työvoimapolitiittisessa koulutuksessa opiskelijoilla on vain viikko lomaa kuuden kuukauden jakson aikana ja he saavat korotettua päivärahaa, joten he eivät ole oikeutettuja ruokaetuun koululla. Näitä kuitenkin yhdistää koulutuksen kesto sekä opintojen eteneminen. Niin kuin kaikille opiskelijoille, myös jatkuvan haun sekä työvoimatoimiston kautta hakeneille opiskelijoille pidetään HOKS-keskustelu, jossa käydään läpi heidän aiempi osaaminen. Tämä määrittää opiskelun keston sekä opiskelutavat. Seuraavassa kuviossa 9 on kuvattuna erilaiset hakuväylät:

Kuvio 9. Hakuväylät

Ensimmäiselle viikolle asetin itselleni tavoitteeksi opiskelijan huomioimisen sekä kuunte-
lun. Haastatteluissa opiskelija jännittää ja tämä täytyy osata ottaa huomioon, jotta opiske-
lija ei karsiutuisi jännityksen takia. Hakija sekä opiskelija on aina otettava huomioon yksi-
lönä, eikä ihmistä voi koskaan verrata toiseen. Viikon tarkoituksena on, että saisimme
kaikki parhaimmat hakijat koulutukseen.

Viikon aikana

Alkuviikosta haastattelimme opinto-ohjaajan kanssa jatkuvan haun kautta hakeneita opis-
kelijoita. Sijoitimme osan hakijoista minun ja osan kollegani ryhmään. Tutkimme heidän
taustojaan, jotta varmistuisimme heidän soveltuvuudestaan alalle. Haastattelussa ky-
symme jokaiselta, mitä he alasta sekä sen kuormittavuudesta tietävät. Kaikkia emme kou-
lutukseen voi ottaa, joten ohjaamme heitä, jotka eivät valituksi tule, hakemaan esimerkiksi
toiseen tutkintoon, joka soveltuisi heille paremmin.

Keskiviikkona haastattelimme kollegani ryhmään opiskelijoita, jotka ovat hakeneet suo-
raan yläasteelta eli yhteishaun kautta. Hakijat ovat nuoria, ujoja sekä vaisumpia, kuin ai-
kuiset hakijat. Tämä on osattava huomioida, sillä hakijat eroavat suuresti aikuisista käy-
töksellään. Nuorille on puhuttava rakentavammin sekä heille on konkretisoitava, miten
opinnot lähtevät etenemään, mitä opintoja koulutuksessa on sekä mihin alalla voi työllis-
tyä. Nämä asiat käydään läpi myös aikuisten kanssa, mutta hieman suppeammin, sillä ai-
kuisilla on jo jokin käsitys koulutuksesta sekä alasta.

Loppuviikosta haastattelimme opinto-ohjaajan sekä työvoimatoimiston henkilökunnan
kanssa työvoimatoimiston kautta hakeneita. Työvoimatoimiston kautta hakeneilla yleensä
on jo jotakin taustaa varastoalan töistä sekä hyvin usein on keskeneräisiä opintoja taus-
talla. Näistä katsomme ne, kenellä on eniten kokemusta alasta, sillä kyseisillä henkilöillä
opiskeluaika on lyhyempi, kun opintoja voidaan hyväksilukea osaamisentunnustamisella.
Opiskelijat, jotka eivät valituksi tule, ohjataan hakemaan palkkatuella varastoalan töitä ja
tämän jälkeen hakemaan koulutukseen uudelleen. Tällä tavalla hakijat saavat lisää koke-
musta ja näkevät, ovatko he soveltuvia alalle. TE-opiskelijoiden opiskeluoikeus arvioidaan
noin kahden kuukauden jaksoissa, jonka jälkeen vastuuhjaaja hakee heille lisää koulu-
tusaikaa, mikäli opettaja katsoo opiskelijan pärjäävän koulutuksessa. Myös opiskelija
päättää, haluaako hän jatkaa, sillä jatkoa haettaessa opiskelija voi päättää koulutuksensa
ilman karenssia. Loppuviikolle jäi niiden hakijoiden haastattelut, jotka eivät tulleet alkuvii-
kosta paikalle. Näin ei yleensä toimita, sillä heidät katsotaan hylätyksi, jos he eivät ilmoita

peruutuksestaan. Tällä tavalla otamme sisään vain motivoituneimmat. Tällä kerralla kuitenkin pois jääneitä hakijoita oli niin paljon, että päätimme antaa heille toisen mahdollisuuden. Haastattelussa oli jatkuvan haun sekä työvoimatoimiston kautta hakeneita.

Tavoitteisiin pääsy

Tavoitteena minulla oli tälle viikolle hakijoiden yksilöllinen kohtaaminen. Kaikki opiskelijat, jotka viikolla tulivat valituksi, tulevat olemaan koulutuksessani jossakin vaiheessa opintojaan, joten ensivaikutelma on ehdottoman tärkeä. Osa opiskelijoiksi valituista tulee minun alkavaan ryhmään ja osa taas menee kollegoilleni, mutta opetamme paljon toistemme ryhmiä, joten tulen näkemään heitä koulutuksen aikana. Tavoitteeni on olla heille helposti lähestyttävä persoona, jotta kynnyksellä tulla keskustelemaan vaikeistakin asioista madaltuu. Tällä tavalla saan opiskelijoistani tärkeää tietoa sekä tiedän, miten heidän opinnot etenevät. Arjessa korostuu kohtaamisen tärkeys, sillä jokainen kohtaaminen vaikuttaa siihen, miten opiskelijat minut näkevät.

Otin jo aiemmin selvää koulutusta koskevista asioista, joita työvoimatoimiston hakijat yleensä kysyvät. Osasin kertoa hakijoille heidän etuuksistaan, kuten ruokarahan sekä matkakorvauksen hakemisesta. Hakijoita kiinnostaa lähes poikkeuksetta koulutuksen kesto sekä loma-aikeudet, joten otin esimieheltäni selvää näistä asioista. Kiireestä huolimatta rauhoitin itseni, jotta jokainen hakija kohdattaisiin tyynenä ja rauhallisena. Tällä tavoin pääsin tavoitteeseeni ja kohtasin jokaisen hakijan yksilönä.

4.2 Viikkoanalyysi 2

Seuraavalla seurantaviikolla kävimme läpi haastateltuja opinto-ohjaan sekä kollegan kanssa. Katsoimme hakijoiden aikaisempia opiskelu- ja työhistorioitaan sekä päätimme, ketkä tulivat valituksi alkavaan koulutukseen. Lisäksi haastattelimme pienen ryhmän lisää potentiaalisia opiskelijoita, sillä ryhmät eivät vielä olleet täynnä. Myöhemmin viikolla hoidin vanhojen opiskelijoiden asioita, jotka siirrettiin minulle edellisen vastuuhjaajan siirtyessä muihin tehtäviin. Häneltä tuli minulle aiemmin kesällä opiskelijoita, jotka olivat opintojen loppusuoralla. Opiskelijoita siirrettiin minulle noin 40 ja minulle annettiin ohjeistus, että heidät on saatava valmistumaan ennen uuden ryhmän alkua. Tähän mennessä on valmistunut noin 30 opiskelijaa. Lisäksi sain uuden työtehtävän, joka koskee oppisopimusopiskelijoita. Minusta tuli oppisopimuksenohjaaja sekä oppisopimusopiskelijoiden vastuuhjaaja.

Tavoitteina tällä viikolla on oppisopimusasioiden omaksuminen sekä siihen liittyvien asioiden käsittäminen. Aihe on laaja ja vaikeasti ymmärrettävä. Aikaisemmin tätä työtä varten oli asiakasvastaavat, jotka vastasivat oppisopimuksien solmimisesta, mutta nämä työt siirrettiin opettajille. Lisätavoitteena oli keskellä viikkoa tapahtuva tapaaminen erityistä tukea

tarvitsevan alaikäisen opiskelijan sekä hänen huoltajansa kohtaaminen. Heidän kanssaan sovittiin aiemmin palaveri, johon myös opinto-ohjaaja osallistuu. Opiskelijan ymmärtäminen sekä hänen toiveensa kuuleminen ovat aina etusijalla.

Viikon aikana

Alkuviikko oli hieman rauhallisempi, joten jälkihaastattelujen jälkeen pääsin rauhassa tutustumaan tulevaan opetusmateriaaliin sekä sen tekoon. Opetusmateriaaliin tutustuminen sekä tekeminen ovat sitomatonta työaika. Valmistamateriaalia tulevaa ryhmääni varten, joten annan sille kaiken mahdollisen aikani, jotta se on täydellinen opiskelijoiden aloittaessa opinnot. Kävimme kollegan kanssa yritysvierailulla paikallisella varastopalveluiden tuottajalla, jossa tutustuimme työpaikkaan sekä henkilökuntaan. Yhteistyötä on luotava jatkuvasti lisää, jotta varmistamme opiskelijoille työssäoppimispaikkojen saannin. Yritys, jossa kävimme, oli todella kattava toiminnoiltaan, joten otimme puheeksi myös oppisopimusopiskelijat. Myöhemmin samana päivänä oli monialainen opiskelijapalaveri, jossa kävimme opinto-ohjaajan kanssa läpi, mitä opintoja opiskelija on saanut suoritettua ja mitä hänen tulee vielä suorittaa. Sovimme myös huoltajan kanssa tarkoista aikatauluista, jotta jokainen osapuoli tietää, mitä opiskelijan tulee missäkin ajanjaksossa suorittaa. Opiskelijalle annettiin tarkat ohjeet opintojen suorittamiseen, jotta mikään ei jäisi hänelle epäselväksi. Opiskelija suostui sitoutumaan aikatauluihin ja sovimmekin seuraavan palaverin kolmen kuukauden päähän, jossa on tarkoitus tarkastella toteutuneita opintoja.

Keskiviikkona pidin toisen alan opiskelijoille tulityökurssin. Kyseinen kurssi on kestoltaan päivän ja on luonteeltaan hyvin teoriapainotteinen pois lukien tietenkin sammutusharjoitus. Kahdeksan tuntia kestäväällä kurssilla on materiaali pidettävä mielenkiintoisena sekä arkeen sovellettavana, jotta opiskelijat jaksavat pysyä motivoituneena.

Loppuviikosta olin koulutuksessa, jossa käytiin läpi oppisopimusten solmimista. Meille luotiin oma työryhmä, jossa vetäjänä oli asiakasvastaava, joka hoiti ennen oppisopimukset. Koulutuksesta sain tietopohjan, jonka avulla lähdän työpaikoille sopimaan oppisopimusasioista. Pyrin pääsemään työtehtävään mahdollisimman pian kiinni, jotta saan opitun käytäntöön, enkä unohda oppimaani. Viikon viimeisenä päivänä meillä oli Salpauksen kyläjuhlat keskustassa, johon oli kutsuttu kaikki Salpauksen henkilöstö sekä sen opiskelijat. Kyläjuhlissa on tarjolla syötävää, musiikkia sekä yhteistä tekemistä, joten aktiiviteettia riitti koko päiväksi. Tämä on hyvä hetki ryhmäytymiselle, verkostoitumiselle sekä opettajan ja ryhmän väliselle vuorovaikutukselle. Opiskelijoiden kanssa yhdessä tekeminen luo yhteishenkeä sekä vähentää hierarkiaa opettajan ja opiskelijan välillä. Yhdessä tekemisen aikana voi myös aistia, millainen ryhmähenki opiskelijoilla on.

Tavoitteisiin pääsy

Tavoitteisiin pääsin niin hyvin, kuin vain mahdollista, sillä oppisopimusasioista saatu tieto oli vielä varsin pintapuolista. Käytänteet sekä käsitteet tulivat selviksi, mutta itse työ on vielä tekemistä vaille. Erytystä tukea vaativan opiskelijan sekä hänen huoltajansa kohtaaminen meni varsin hyvin. Konkreettiset tavoitteet asetettiin ja kaikki osapuolet sitoutuivat niihin. Kohtaamisesta jäi kaikki hyvälle sekä positiiviselle mielelle.

4.3 Viikkoanalyysi 3

Kolmas viikko täyttyi käytännössä kokonaan palaverilla, näyttöjen arvioimisilla sekä opiskelijoiden henkilökohtaistamiskeskusteluilla. Alkuviiikosta oli vielä viimeiset haastattelut ryhmääni. Näytön arviointeja sekä henkilökohtaistamisia oli tasaisesti pitkin viikkoa.

Tavoitteeksi otin tulevan palaverin asioiden kokonaisvaltaisen ymmärryksen, koskien henkilökohtaistamiskeskusteluja. Lisäksi tavoitteena on opiskelijoiden tasavertainen arviointi näytön arviointikeskusteluissa. Lisätavoitteena maahanmuuttajaopiskelijoiden kohtaaminen.

Viikon aikana

Viikko alkoi vanhan ryhmän opiskelijoiden näytön arvioimisilla, jotka suoritettiin koululla. Näytöt on pääasiassa suoritettava työelämässä, mutta raskauttavin syin voidaan näytöt järjestää myös oppilaitoksessa. Tämän ryhmän jokaisella opiskelijalla raskauttavat syyt ovat valmistumisen viivästyminen, jollei näyttöjä tehdä koululla. Näiden arviointikeskustelujen jälkeen minulla oli jälleen iltapäivä aikaa kerätä materiaalia tulevaa ryhmääni varten.

Puolessa välissä viikkoa meillä oli työvoimatoimistossa haastattelut viikon päästä alkavaan ryhmääni, koska pois ilmoittautuneita oli todella paljon. Hakijoita oli yhteensä 30, josta viisi valittiin alkavan ryhmäni mukaan. Seuraavana päivänä pääsin tekemään ensimmäisen oppisopimuksen työpaikalle. Käynti kesti noin kolme tuntia, jonka aikana käytiin koko yrityksen toiminta läpi ja katsottiin, mitkä tutkinnon osat työpailla täyttyvät. Oppisopimus täytetään ja tulostetaan, jonka jälkeen sopimukseen tulee työnantajan, opiskelijan sekä opetusalanpäällikön nimikirjoitukset. Tämän jälkeen sopimus on sitova. Keskiviikkona iltapäivällä vielä palaveri, jossa käytiin läpi opinto-ohjaajan sekä opetusalanpäällikön kanssa, kuinka laajasti henkilökohtaistamiskeskustelut on pidettävä. Selvisikin, etten ollut tehnyt kaikkia lain vaatimia merkkauksia opiskelijoille järjestelmään, mutta korjasin heti virheeni ja sain opiskelijoiden tiedot ajan tasalle.

Loppuviikosta oli vanhemman ryhmäni opiskelijoiden näytöt ja niiden arvioinnit. Varasin myös ajan maahanmuuttajaopiskelijoille, jotka ovat olleet puolivuotta tutkintoon valmentavassa koulutuksessa. Pidin tämän ryhmän opiskelijoille henkilökohtaistamiskeskustelut,

jossa päätettiin, että heistä kaikki kahdeksan otetaan ryhmäni mukaan suorittamaan tutkintoa.

Tavoitteisiin pääsy

Palaverissa käydyn vuoropuhelun myötä ymmärsin, mitä olin tehnyt väärin tai jättänyt tekemättä kokonaan henkilökohtaistamisessa. Nämä järjestelmäsyöttövirheet olivat helposti korjattavissa. Tein itselleni laajat muistiinpanot, jotta muistan jatkossakin, miten lomake täytetään. Tavoitteenani oli myös arvioinnin selkeytys itselleni sekä sen tasapuolinen lukeminen opiskelijasta riippumatta. Opetushallitus on luonut tiukat arviointikriteerit, joista ei poiketa. Tätä kriteeristöä hyödyntäen voin turvata, että arvioin jokaisen opiskelijan tasavertaisena. Viimeisenä tavoitteenani oli maahanmuuttajaopiskelijoiden kohtaaminen. Tämä vaatii rauhallisuutta sekä selvää suomen kielen artikulaatiota, sillä heidän kielitaitonsa on vielä heikohkoa. He opettelevat Salpauksessa suomen kieltä samalla, kun suorittavat tutkinnon osia. Tällä tavalla he oppivat arki- sekä ammattikieltä toisiaan tukien. Säännöllisin väliajoin suoritamme heillä kielikokeita, jotta näemme, ovatko he kehittyneet ja pärjäävätkö he seuraavaan tutkinnon osaan.

4.4 Viikkoanalyysi 4

Neljäs viikko on uusien opiskelijoideni aloitusviikko. Viikko alkaa orientaatiolla, jolloin käydään läpi kaikki opiskeluun olennaisesti liittyvät asiat. Viikolle sovitaan jokaiselle henkilökohtaistamisajat, koska se on tehtävä kahden viikon kuluessa koulun aloituksesta.

Tavoitteena tälle viikolle on saada kaikki opiskelupaikan vastaanottaneet tulemaan kouluun, jotta kaikki saavat orientaatioviikon ohjeistuksen sekä tulevat tutuksi henkilökunnan sekä kampusalueen kanssa. Suurimpana tavoitteena pidemmällä aikavälillä on porukan yhteen liittäminen. Tavoitteena tietenkin myös kaikkien henkilökohtaistaminen.

Viikon aikana

Maanantaina menin töihin jo ennen kahdeksaa varmistamaan, että kaikki on kunnossa ennen, kuin uusi ryhmäni tulee kouluun. Maahanmuuttajaopiskelijat tulevat vasta seuraavana päivänä, koska heille henkilökunta sekä kampus ovat entuudestaan tuttuja. Opiskelijat tulivat sovitusti kello 10.00. Ryhmästä kolme jätti maanantaina tulematta, joten soittelin tauoilla heidän peräänsä. Yksi olikin vain myöhästynyt, joten hän saapui ruokailuun mennessä, mutta kaksi opiskelijaa katosivat lopullisesti. Koulun alkaessa on ilmoitauduttava koulutukseen tai opiskeluoikeus mitätöidään lähes välittömästi ja niin näiden kahden kohdalla kävikin. Päivän katkaisee opetushenkilöstön palaveri, joka koskee opiskelu- ja urasuunnitteluvaihtumukset tutkinnon osaa ja sen suorittamista. Palaverissa käydään läpi, kuinka

kyseinen tutkinnon osa suoritetaan ja kuinka opettajat tässä opiskelijaa tukevat. Tutkinnon osa on vain yhden osaamispisteen arvoinen, mutta sitä tehdään koko tutkinnon suorittamisen ajan. Tällä varmistetaan, että jokaisella on vahva yhteiskunta- ja työelämäosaaminen.

Tiistaina tulee kouluun koko ryhmä, jolloin maahanmuuttajat ja suomalaiset opiskelijat näkevät toisensa. Samalla näen itse kokonaisvahvuuden sekä ryhmän dynamiikan. Jako on selvä; maahanmuuttajat eturivissä omassa porukassa ja suomalaiset takarivissä. Välissä on tyhjä pulpettirivi. Aamupäivästä opinto-ohjaajat, terveydenhoitaja sekä koulukuraattori tulevat esittäytymään, jolloin myös opiskelijoiden kysymyksiin saadaan vastauksia. Henkilökunnan esittäytyttyä joudun päästämään opiskelijat kotiin heti ruuan jälkeen, sillä opettajilla on koulutustilaisuus, jossa käsitellään maahanmuuttajien kohtaamista oppilaitoksessa. Tämä iltapäivän kestävä koulutus on niille, joiden ryhmä sisältää maahanmuuttajia. Koulutus on erittäin mielenkiintoinen sekä kattava. Kouluttajan lisäksi paikalla on opettajia, jotka ovat toimineet maahanmuuttajien parissa jo vuosia. Heiltä saa hienoja näkökulmia opetukseen. Itselläni on vielä etsinnässä oikeanlainen opetustapa, joka soveltuu kantaväestölle sekä ulkomaalaisille. Tämä varmasti kehittyy ajan saatossa.

Viikon puoliväli ja ensimmäinen ehjä koulupäivä, ilman palavereja opetuksen aikana. Käymme läpi sääntöjä sekä lakeja, joita koulunalueella sekä työssäoppimispaikoilla vallitsee. Kierrätin opiskelijat koko kampusalueen ympäri ja näytin, mistä mikäkin rakennus löytyy ja missä meillä on opetusta. Opiskelijoiden päivä päättyi kello 13.00, jolloin minä menin autoon ja ajoin kiireellä Orimattilaan työpaikalle tekemään oppisopimuksella opiskelevan opiskelijan näytön arviointeja.

Loppuviikosta kävimme läpi trukkiteoriaa sekä turvallisuutta. Kaikkien tulee ymmärtää turvasäädökset, jotta varmistumme siitä, että kaikkien on turvallista harjoitella ja työskennellä. Viikon päättää henkilökohtaistamiskeskustelut, johon jokainen opiskelija tulee erikseen sovittuna aikana. Tällä aikaa muut tekevät annettuja logistiikan teoriehtäviä, jotka vahvistavat opiskelijan käsitystä alasta. Jokaisen opiskelijan kanssa käydään läpi, mitä he osaavat jo valmiiksi, mitä lupakortteja heillä on sekä oppimiseen vaikuttavia asioita, kuten oppimisvaikeuksia ja oppimista edesauttavia asioita. Näin sain hyvän käsityksen siitä, mitä asioita opiskelijat jo osaavat sekä siitä, mitä ja miten heille tulisi puuttuva osaaminen kerryttää.

Tavoitteisiin pääsy

Henkilökohtaistamiset sujuivat hyvin, vaikka aikataulu olikin tiukka. Tätä edesauttoi se, että järjestin viikolla kaikille tietokoneet luokkaan, joilla he kävivät täyttämässä kaikki opiskelutietonsa ryhmänä järjestelmään. Tämä olisi vienyt minulta aikaa noin 20 minuuttia jokaisen opiskelijan kohdalta. Ryhmän yhteen hitsaaminen kestää tietenkin viikkoja, ellei

kuukausia, joten annan sen tapahtua omalla painollaan. Tietenkin autan heitä siinä ryhmäharjoituksilla, kuten ryhmätöillä, yhteisesti asetetuilla tavoitteilla sekä ryhmäytymisharjoituksilla. Tavoitteena oli myös opiskelijoiden saaminen kouluun. Tämä ei kahden opiskelijan kohdalla toteutunut, sillä en tavoittanut heitä koskaan. Heidän opiskeluoikeutensa peruttiin. Ryhmän kokonaisvahvuudeksi tuli 22 opiskelijaa.

4.5 Viikkoanalyysi 5

Viikko oli tavanomaista rauhallisempi. Opetusta ei keskeyttänyt muu, kuin uusien opiskelijoiden osaamisen tunnistamiset eli ostut. Minä tein alkuviikon ostuja, jolloin kollegani piti ryhmälleni trukkiteoriaa, joten heidän lukujärjestyksensä ei muuttunut. Loppuviikon olin ryhmäni kanssa normaalisti teoriaa pitäen.

Tälle viikolle pääasiallinen tavoitteeni oli saada opiskelijoilleni osaamisen tunnistamiset sekä hyväksiluvut valmiiksi, jotta he näkevät järjestelmästä, mitä opintoja heidän ei tarvitse suorittaa.

Viikon aikana

Viikko lähti käyntiin varsin rauhallisesti. Viikko alkoi tiedustelemalla, onko jotakin kysyttävää ilmennyt. Mitään sen suurempaa ei ollut ilmennyt, joten aloitimme teoriaopetuksen. Viikon keskivaihe meni osaamisen tunnistamisia tehdessä. Vanhat opinnot, työkokemus sekä muu alaan liittyvä aikaisempi kokemus vaikuttavat opintojen kulkuun. Nämä tiedot ja taidot kirjataan henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan ja näin varmistetaan, että opiskelija voi keskittyä vain uuden tiedon hankintaan. Ryhmäni koostuu vanhemmista opiskelijoista, joten heillä on kaikilla kokemusta alalta tai opintoja toiselta alalta, joten jokaisen kohdalla on tehtävä osaamisen tunnistaminen sekä hyväksiluku. Tämä vei minulta kaksi kokonaista työpäivää.

Viikon loppupuolella järjestettiin tulityökurssi, johon myös maahanmuuttajat osallistuivat. Kurssi oli erityinen siksi, että kieli oli pidettävä varsin selvänä, jotta maahanmuuttajat pysyisivät perässä. Kurssi pidettiin yksinkertaisena ja päivän loppuun järjestettiin koe, josta jokainen pääsi läpi. Kyseinen koe saadaan järjestettyä myös venäjäksi ja arabiaksi, joten tätä käytettiin. Viikon viimeisenä päivänä järjestettiin hetki askarruttaville asioille, informoinnille sekä Salpauksen Amiskyselyn teolle. Päivä päättyi ruokailuun ja kaikki lähtivät hyvillä mielin viikonlopun viettoon. Minä jäin loppupäiväksi täyttämään tulityökorttihakemuksia edellispäivän osallistujille.

Tavoitteisiin pääsy

Asettamani tavoite opiskelijoiden opintojen suuntautumisesta onnistui ja sain kaikki ostut ja hyväksiluvut tehtyä. Tiedot päivittyivät järjestelmään, josta myöhemmin katsomme opiskelijoiden kanssa, miten he lähtevät opintojaan suorittamaan. Kaikilla on opinnoissa sama runko, mutta jokaisella on oikeus poiketa siitä, oli kyseessä nopeammin tai hitaammin etenevä opiskelija. Tätä on vastuuhjaajan tuettava joka tapauksessa, oli päätös mikä tahansa.

4.6 Viikkoanalyysi 6

Viikko alkoi trukikortin suorittamisella. Tämän jälkeen päivät olivat pääasiassa aamuisin teoriaa, josta siirryimme ulos harjoittelemaan trukilla ajoa ja ajoneuvon lastausta. Viikko kului nopeasti ulkona toimiessa.

Viikon pääasialliset tavoitteet olivat opiskelijoille trukikortin saaminen sekä trukin hallintalaitteiden käytön opettaminen.

Viikon aikana

Maanantaina kollega piti minun ryhmälleni trukikorttikoulutuksen, jossa olin itse kuunteleluoppilaana, jotta tiedän, miten kollegani sen pitää. Tämä varmistaa tasalaatuisen opetuksen opettajasta riippumatta. Huonon kielitaidon takia kahdeksan opiskelijaa ryhmästäni ei päässyt koetta läpi, mutta heillekin kortit saatiin seuraavana päivänä pitämäni tukiopetuksen johdosta. Samalla pidin ryhmälleni puhuttelun trukikorttikoulutuksessa ilmenneestä huonosta käytöksestä. Tämä puhuttelu koski jokaista ryhmässäni olevaa opiskelijaa. Tukiopetuksen sekä puhuttelun jälkeen siirryimme iloisempiin aiheisiin ja lähdimme harjoittelemaan trukilla ajoa.

Torstaina oma ryhmäni oli kollegani järjestämällä työturvakurssilla, joten pidin nuorille, ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille ulkona käytännönharjoituksia, kuten tavaran vastaanottoa sekä tavaran purkamista. Tämän jälkeen loppupäivän aikana etsin maahanmuuttajille työssäoppimispaikkoja lahtelaisista yrityksistä. Perjantaina omalla ryhmällä etätehtäviä, sillä minulla oli Lammilla yritysvierailu, jossa kävin tekemässä opiskelijalle oppisopimuksen yritykseen. Oppisopimuksen laadinta vaatii aina yrityksessä käynnin, jotta tutkinnon osien osaamistavoitteiden täytyminen varmistetaan. Tämän jälkeen vielä opinto-ohjaajan kanssa palaveri, jossa päätettiin työvoimatoimiston kautta tulleiden opiskelijoiden opintojen jatkamisesta. Näiden opiskelijoiden jatkoehdotukset tehdään noin kahden kuukauden välein.

Tavoitteisiin pääsy

Jokainen ryhmästäni sai trukkiportin, vaikkei se aluksi niin varmalta tuntunut. Ryhmäni ymmärsi turvallisuusmääräykset sekä niiden tarkoituksen. Turvallisuus on trukilla ajamisessa kaikkein tärkein. Lisäksi opiskelijat ymmärtävät trukin kuljettajaa koskevat lait sekä velvollisuudet.

4.7 Viikkoanalyysi 7

Tavoitteenani oli saada opiskelijoille lisää varmuutta trukin käsittelyyn sekä lisää tietoutta kuorman lastaamisesta kuormalavahyllyille.

Viikon aikana

Viikko alkoi rauhallisesti. Tulin töihin jo seitsemään, jotta ehtisin tekemään tiliöinnit, läsnäolomerkinnät sekä puuttuvat koulutussopimukset opiskelijoille. Sain nämä tehtyä ja opiskelijat tulivat suoraan terminaalille, josta harjoituksemme alkoivat. Koko viikko noudatti samaa kaavaa; aamulla terminaalille ja iltapäivällä kotiin. Minä jäin aina päivän päätteeksi tekemään opiskelijoille koulutussopimuksia sekä etsimään työssäoppimispaikkaa niille, kenellä sitä ei vielä ollut. Tämä on pääasiassa opiskelijan huolehdittava itse, mutta suurta osaa heistä on tuettava, jotta työssäoppimispaikka löytyy jokaiselle. Vielä ei ole vaihtoehtoa sille, ettei löydäkään työssäoppimispaikkaa, vaan jokaiselle se on löydettävä.

Tavoitteisiin pääsy

Kahden viikon ajamisen jälkeen opiskelijoiltani löytyy huomattavasti enemmän rohkeutta ajaa trukkia, kuin ennen koulutuksen alkua. Vielä on onneksi aikaa yksi viikko ajaa trukilla ennen työssäoppimisjakson alkua, joten viimeinen viikko on käytettävä tehokkaasti.

4.8 Viikkoanalyysi 8

Kahdeksas viikko oli erittäin kiireinen. Opettamisen ohessa oli opiskelijoiden asioiden hoitamista sekä työssäoppimispaikkojen etsimistä. Lisäksi oli työssäoppimisjaksoon valmistautumista sekä harjoitusalueen siivousta.

Tämän viikon tavoitteena oli, että jokaiselle löytyy työssäoppimispaikka sekä se, että jokainen osaa ajaa niin hyvin trukilla, että pärjää työssäoppimisjaksolla.

Viikon aikana

Alkuviikosta pidettiin trukinajokoe, jolla jaoin ryhmän kolmeen osaan. Kolmasosa osasi ajaa trukilla jo niin hyvin, että lähetin heidät luokkaan tekemään yhteisiä tutkinnon osia. Nämä tutkinnon osat käsittävät ne aineet, jotka ovat alasta riippumatta samat, kuten matematiikka, fysiikka ja kemia. Kolmasosalla ei ollut vielä työssäoppimispaikkaa, joten lähetin

heidät fyysisesti kyselemään työpaikoilta harjoittelupaikkaa. Kolmasosa jäi minun kansani trukkipihalle harjoittelemaan trukilla ajoa sekä hahmottamista. Harjoitusten ajan soitelin tutuille työpaikoille, jos heillä olisi tilaa opiskelijoille.

Loppuviikko siivottiin trukkipihaa sekä terminaalia, jotta voimme lähteä hyvin mielin työssäoppimisjaksolle. Torstaina meillä oli iltapäivästä palaveri opinto-ohjaajan sekä kouluterveydenhoitajan kanssa ryhmäni opiskelijasta, jolta lääkäri on poistanut ajo-oikeudet terveydentilan takia. Tästä syystä hän ei saa ajaa myöskään trukkia, joten kyseinen tutkinnon osa jää vielä suorittamatta. Sovimme yhdessä, että mikäli opiskelija saa ajo-oikeutensa takaisin opiskelujen aikana, niin hän suorittaa trukinkuljettajan tehtävät opintojensa lopussa. Muussa tapauksessa opiskelija valmistuu osatutkinnolla. Tämän palaverin jälkeen palasin takaisin harjoituksiin ja soittelemaan työpaikkoja läpi. Iltapäivän aikana sain hoidettua jokaiselle työssäoppimispaikan, joten kaikki lähtivät koulusta hyvillä mielin.

Tavoitteisiin pääsy

Täsmäkoulutuksen ansiosta myös ne opiskelijat, jotka eivät vielä olleet harjaantuneet trukin käsittelyyn, hallitsivat tämän viikon jälkeen riittävät tiedot ja taidot pärjätäkseen työssäoppimisjaksolla. Tiuhan soittelun sekä laajan yhteistyön seurauksena sain kaikille opiskelijoille työssäoppimispaikat. Mieli on helpottunut sekä huojentunut.

4.9 Viikkoanalyysi 9

Yhdeksäs seurantaviikko ja ensimmäinen opiskelijoiden työssäoppimisviikko. Omien opiskelijoiden ollessa työelämässä, tuurasin kollegoita heidän käydessään opiskelijapalaverissa.

Tavoitteena seuraavaan tutkinnon osaan materiaalin kokoamista sekä tekoa. Lisätavoitteena läsnäoleminen opiskelijoiden soittaessa ja viestittäessä työpaikkojen haasteista.

Viikon aikana

Alkuviikko meni rauhallisesti. Rakensin opetusmateriaalia seuraavaan tutkinnon osaan, joka tulee olemaan tavaran keräily ja lähetys. Tämä tutkinnon osa on puolet edellistä laajempi, joten myös materiaalia on oltava enemmän, vaikka lähiopetusta on seuraavassa tutkinnon osassa saman verran. Jokaisen tutkinnon osan lähijakso kestää koosta riippumatta viiden viikon ajan ja tämän jälkeen on kymmenen viikon työssäoppimisjakso. Koulutus on varsin työelämäpainotteinen ja siksi se on tarkoitettu vanhemmille opiskelijoille, joilla on alasta jo jonkinlainen käsitys.

Viikon keskivaihe kului kollegaa tuuratessa. Pidin hänen ryhmälleen varastotoiminnoista sekä lean-ajattelusta kolmen päivän teoriapainotteisen koulutuksen. Iltapäivät rakensin jälleen omaa materiaalipankkia. Dioista on saatava puhtaat, ehjät ja selkeät kokonaisuudet, jotta opiskelijan on mahdollisimman helppo omaksua tieto niistä.

Loppuviikosta teimme työryhmässä sisältöä Salpauksen ala tutuksi –päivään, jonka aikana on tarkoitus tutustuttaa uusia opiskelijat paikkoihin, opettajiin sekä aloihin. Tällä tavalla pyrimme saamaan lisää hakijoita koulutuksiin. Päivä sopii kaiken ikäisille ja näitä järjestetään noin kuusi kertaa vuodessa. Sovittuamme päivän kulusta, tapahtuman ohjaajista sekä paikalla olevista opiskelijoista, oli viikko valmis ja kotiin lähdön aika.

Tavoitteisiin pääsy

Tavoitteisiin päästiin vain osin. Koulutusmateriaalia en ehtinyt rakentaa niin paljon, kuin toivoin, sillä kollegoiden tuuraamiset veivät aikani. Vielä on kuitenkin viikkoja aikaa rakentaa sitä lisää, joten materiaali rakentuu kyllä. Toisena tavoitteenani oli kohdata opiskelijat puhelimitse niin vastaanottavaisesti, kuin pystyin. Tämä toteutui niiden opiskelijoiden osalta, jotka minua yhteydessä olivat. Ongelmat saatiin ratkottua.

4.10 Viikkoanalyysi 10

Viikko oli erittäin rauhallinen. Kaikki opiskelijat olivat syyslomalla, joten ehdin tekemään hoitamattomia töitä rauhassa. Oman ryhmäni opiskelijat, jotka työelämässä ovat, saavat itse päättää työnantajansa kanssa, milloin pitävät lomaviikon, joten ihan kaikki opiskelijani eivät olleet lomalla.

Tavoitteena oli edelleen opetusmateriaalin valmistaminen sekä läsnäoleminen, kun työpaikalla ilmaantuu opiskelijoille ongelmia.

Viikon aikana

Alku- sekä keskiviikko meni materiaalia tehdessä sekä opetusalapäällikön kanssa keskustellessa, kuinka voin materiaalia kehittää. Työ oli varsin uuvuttavaa, sillä tein pelkästään materiaalin puhtaaksi kirjoitusta kahdeksan tuntia päivässä.

Materiaali tuli kuitenkin valmiiksi ja pystyin keskittymään opiskelijoideni sekä työelämän edustajien mieleen nousseisiin kysymyksiin. Kysymyksiä oli herännyt opiskelijoilta, että voivatko he suorittaa muita tutkinnon osia samalla kertaa, vai pitääkö mennä tutkinnon osa kerrallaan. Tämä on aihe, joka nousee esiin ajoittain. Tutkinnon osia on mahdollista suorittaa työpaikalla useampiakin, kun ammattitaitovaatimukset vain täyttyvät. Tässä tapauksessa ne täyttyivät, joten kyseinen opiskelija suorittaa samalla kertaa trukinkuljettajan

tehtävät sekä varaston tietojärjestelmät. Työelämän edustajalta noussut ongelma oli se, että opiskelija oli kadonnut. Yritin saada yhteyden opiskelijaan, mutta turhaan. Hän oli lomaviikon jo pitänyt ja tullut takaisin töihin, mutta loppuviikosta kadonnut. Näissä tilanteissa yritän viikon tavoittaa, jonka jälkeen lähetämme hänelle kuulemiskirjeen, joka velvoittaa opiskelijan tulemaan keskustelemaan koulun käynnistään. Mikäli tähänkin jätetään tulematta, lähetetään hänelle kirjallinen eroilmoitus ja hänet katsotaan eronneeksi.

Tavoitteisiin pääsy

Materiaali valmistui viikon aikana, niin kuin piti. Lisäksi ehdin vastaamaan opiskelijoiden sekä yhteistyöyritysten kysymyksiin. Ennen viikon alkua asettamani tavoitteet täyttyivät.

4.11 Viikkoanalyysi 11

Kolmanneksi viimeinen viikko oli varsin hektinen. Työpaikoilla käynneissä panostin opiskelijan kohtaamiseen ja yrityksen edustajan kanssakäymiseen. Lisäksi tein oppisopimusasioiden hoitoa.

Tämän viikon panostan pelkästään opiskelijoiden kohtaamiseen. Opiskelijoita on kuunneltava, autettava ja ohjattava, jotta opinnot sujuisivat juuri niin kuin pitää.

Viikon aikana

Alkuviikko meni työssäoppimapaikkoja kiertäessä. Suuri osa yrityksistä oli minulle tuntemattomia, joten oli hyvä käydä esittäytymässä, jotta tulemme tutuiksi. Viikolla 50 on näyttöviikko, jolloin käyn jokaisessa yrityksessä tekemässä opiskelijoiden näytön arvioinnit. Näyttöviikko on aina niin kiireinen, että silloin ei ole enää aikaa tutustua yrityksiin vaan se on oltava jo tehtynä, joten pyrin käymään mahdollisimman paljon yrityksissä. Samalla näen opiskelijoita mahdollisimman paljon ja pystyn olemaan tarvittaessa heidän tukenaan.

Keskiviikkona aamupäivä varastoalan kehityspalaverissa, jossa kävimme läpi loppuvuotta sekä tulevia ryhmiä ja niiden läpivientiä. Iltapäivällä oli ala tutuksi päivä, jossa oli kymmenkunta alaan tutustujaa. Kierrätin heitä kampuksella ja esittelin alaamme. Päivän päätteeksi jokainen kertoi hakevansa koulutukseen.

Loppuviikko meni kokonaan oppisopimusopiskelijoiden luona käynteihin. Osa opiskelijoista olivat uusia, joten heille tehtiin sopimukset. Osa opiskelijoista olivat vanhoja opiskelijoita, joiden luona käytiin tekemässä näytön arvioinnit. Oppisopimusopiskelijoilta otetaan samalla tavalla näytön arvioinnit, kuin työssäoppijoilta. Käytännössä Koulutusopimuksella ja oppisopimuksella ei ole muuta eroa, kuin palkkaus. Koulutusopimuksella oleva opiskelija ei saa saada työssäoppimisesta palkkaa.

Tavoitteisiin pääsy

Opiskelijoiden kohtaamiset sujuivat hyvin. Heistä huokui itsevarmuus työpaikalla ja he saivatkin todella runsaasti positiivista palautetta. Samalla sovittiin näyttöjen tarkemmista ajankohdista sekä suoritettavista tutkinnon osista. Viikko meni nappiin kaikilta osin.

4.12 Viikkoanalyysi 12

Viikko kului autolla liikkeessä palaverissa, työssäoppimispaikoilla sekä uusien oppisopimuksien tekemisessä.

Viikon aikana tavoitteenani oli saada oppisopimusasiat hoidettua sekä maahanmuuttajaoiskelijoiden näyttöjen arvioinnille varattua ajat.

Viikon aikana

Viikonalku oli erittäin kiireinen, sillä palavereja oli kahdella eri kampuksella. Ensimmäinen oli opinto-ohjaajan sekä suomen kielen opettajan kanssa palaveri, jossa mietittiin maahanmuuttajille opiskeluajan jatkamista. Päädyimme siihen, että heille on pidettävä kielikoe, jotta varmistumme, että he pärjäävät kielellisesti seuraavassa tutkinnon osassa. Kielikoe pidettäisiin jo heti ensiviikolla. Tämän jälkeen menin keskustakampukselle vararehtorin palaveriin, jossa käytiin läpi henkilökohtaistamista. Päädyimme siihen, että teen henkilökohtaistamisesta ja sen täyttymisestä tutkimuksen, jossa vastaajina toimisivat opiskelijat. Tämän jälkeen oli aika kiittää maahanmuuttajien työssäoppimispaikoilla. Näihin on syytä käyttää paljon enemmän aikaa, kuin suomalaisten opiskelijoiden kohtaamiseen, sillä he vaativat rauhallisuutta, jotta asiat tulevat ymmärretyksi puolin ja toisin. Samalla sovittiin työpaikkaohjaajan kanssa näytön arvioinnit ensiviikolle.

Koko loppuviikon käytin uusien oppisopimusten solmimiseen sekä yrityksen, että opiskelijan henkilökohtaistamiseen. Kävimme koko organisaation varastoprosessit läpi, jotta varmistumme siitä, että soveltuuko työpaikka varmasti oppisopimuskoulutukseen. Kaikissa uusissa paikoissa, joissa kävin, pystyttiin järjestämään monipuolisesti varaston toiminnot, joten niihin kirjoitettiin oppisopimukset.

Tavoitteisiin pääsy

Viikon tavoitteisiin päästiin ja oppisopimusasiat tulivat kaikilta osin kuntoon. Lisäksi kohtaamiset maahanmuuttajien kanssa onnistuivat sekä työpaikan kanssa tuli järjestettyä ajat näytön arvioinnille. Onnistunut viikko.

4.13 Viikkoanalyysi 13

Raportointijakson viimeinen viikko sujui hyvin. Ei sen suurempia kiireitä, vaikka tehtävää oli paljon. Maahanmuuttajien näytönarvioinnit aiheuttivat alkuviikosta hieman kiireen tuntua, mutta niistäkin selvittiin. Loppuviikko kului Salpauksessa omassa toimipisteessä työssäoppimispaikkoihin soitellen.

Tavoitteena viimeiselle viikolle asetin sovitusta vaatevaraston inventoinnin sekä ohjeistuksen laatimisen sekä seuraaville viikoille sovittua kaikki näytön arvioinnit, joita vielä oli jäljellä.

Viikon aikana

Maanantai alkoi jälleen tulityökurssilla. Kurssi oli ulkopuolisille eli pääasiassa kortin uusioille. Tulityökortti tulee uusia viiden vuoden välein, joten näitä järjestetään alituisen myös ulkopuolisille asiakkaille. Kurssilla kaikki olivat motivoituneita ja keskustelua syntyi paljon. Tällöin kurssi sujuu vaivattomasti ja aika kuluu osallistujien mielestä nopeasti. Myös kurssin vetäjälle on mukavampi vetää kurssi, joka on vuoropuhelu eikä monologi. Tiistain käytin kokonaisuudessaan näytön arviointeihin maahanmuuttajien kanssa. Tähänkin on syytä varata reilusti aikaa, jotta arvioitava ymmärtää varmasti kriteerit sekä numeron muodostumisen. Numeron muodostumisesta ei jäänyt kenellekään epäselvyyksiä, joten sain kirjata ne suoraan järjestelmään.

Loppuviikosta inventoin sovitusta vaatevaraston sekä tein varastoon ohjeistuksen, jota noudattamalla varasto pysyy järjestyksessä. Tämän jälkeen aloin soittaa työssäoppimispaikoille ja varasin kalenterista ajan loppuihin näytön arviointeihin. Sain kaikki järjestymään samalle viikolle 50, joten kyseisestä viikosta tulee kiireinen.

Tavoitteisiin pääsy

Viimeiselle viikolle asetin hieman vähemmän ja hieman helpompia tavoitteita. Tavoitteisiin päästiin ja varasto on inventoitu sekä järjestyksessä ohjeineen. Lisäksi näyttöjen arviointi ajat ovat nyt kalenterissa, joten sekin tavoite täyttyi.

5 POHDINTA JA YHTEENVETO

5.1 Pohdinta

Päiväkirjamuotoisella opinnäytetyöllä oli tarkoituksena selvittää, mitkä ovat tärkeimmät elementit opettajantyössä, jotta kohtaaminen olisi kasvattavaa, opiskelijalle sekä opettajalle itselleen. Työssä kohtaamisen merkitystä tutkittiin useasta eri näkökulmasta.

Tämä opinnäytetyö toteutettiin teorian sekä käytännön työn havainnointien yhdistelmällä. Päiväkirjaa pidettiin työpäivistä, joita oli yhteensä 65. Näistä työpäivistä tehtiin viikkoanalyysjä yhteensä 13. Analyysit auttoivat kasvamaan ammattiin vielä itse työn lisäksi. Taphtumia analysoitiin sekä kerrattiin, mikä auttoi ratkaisemaan pulmia jälkikäteen. Tämä auttaa jatkossa eteen tulevien tilanteiden ratkaisemisessa. Viikkoanalyyseissä keskityttiin ammatillisen opettajan jokapäiväiseen työhön sekä eteen tulleiden ongelmien ratkaisemisiin.

Opinnäytetyön tekijällä oli ammatillisena opettajana toimisesta vain vähän kokemusta ja opinnäytetyön alkupäivämäärällä opiskelija alkoi haastatella ensimmäiseen opetettavaan ryhmäänsä opiskelijoita. Opinnäytetyön edetessä tämä ensimmäinen ryhmä myös aloitti opintonsa sekä suorittivat ensimmäisen tutkinnon osansa opinnäytetyön aikana.

Ryhmä koostui työvoimatoimiston, jatkuvan haun sekä maahanmuuttaja-väylän kautta hakeneista opiskelijoista. Ryhmän toteutunut koko oli 18 opiskelijaa. Ryhmän moninaisuuden takia opinnäytetyön tekijältä vaadittiin todella paljon osaamista, joten opinnäytetyöstä oli paljon apua opiskelijalle.

Ennen opinnäytetyötä osaamiseni opetustyöstä oli erittäin heikkoa, mutta se karttui opinnäytetyön sekä opetustyön edetessä. Osaamisessa on vielä erittäin paljon kehitettävää tulevaisuudessa, mutta opinnäytetyö antoi hyvän perustan, jolle osaamista lähteä rakentamaan. Lisäksi opinnäytetyön aikana huomasin kehitettävät kohdat itsessäni. Näitä olivat tarkkaavaisuus, rauhallisuus sekä substanssiosaamisen kehittäminen.

Pyrin koko seurantajakson ajan keskittymään opiskelijoiden aitoon kohtaamiseen, jolloin saadaan aikaan luottamussuhde opiskelijaan. Opiskelijoiden on voitava pystyä luottamaan ohjaavaan opettajaan ja heidät on saatava tuntemaan itsensä hyväksytyksi, jotta oppiminen sujuisi mahdollisimman hyvin (Lahtinen & Rantanen 2019, 70-71; Talala 2019, 41-43). Jokapäiväinen kohtaaminen luo opiskelijoille kuvan opettajastaan. Tämä kuva on saatava muodostettua empaattiseksi, jotta kynnys puhua vaikeista asioista saadaan poistettua (Lahtinen & Rantanen 2019, 70-73).

Kohtaamiset haastavien opiskelijoiden kanssa olivat onnistuneita. Opiskelija, joka ei suostunut sitoutumaan koulutukseen saatiin takaisin kiinni arkeen ja koulunkäynti alkoi jälleensujua. Näissä tapauksissa on opiskelijalle puhuttava mahdollisimman selvästi sekä konkreettisesti, jotta sovitut asiat tulevat ymmärretyksi, eikä mikään kuulosta vaikealta. Opiskelija, jolta lääkäri vei ajo-oikeudet, suostui koulutuksen kulun uudelleenjärjestelyyn. Näin saimme opiskelijalle aikaa saada ajolupa takaisin. Tällaisissa tilanteissa opiskelijan kohtaamat vastoinkäymiset on ymmärrettävä ja häntä on osattava tukea. Täytyy myös muistaa, ettei kenenkään vastoinkäymisiä voida vertailla toisen kokemuksiin.

Opettajan vastuualueelle opiskelijan ohjaamisessa kuuluvat kaikki opiskeluun liittyvät asiat. Opettajan on myös kuunneltava opiskelijaa, mikäli hän kertoo henkilökohtaisia asioita tai kotona kohtamiaan vastoinkäymisiään (Lahtinen & Rantanen 2019, 30-32).

Opettajalla on monia rooleja opiskelijan silmissä. Hän on kouluttaja, ongelmanratkaisija sekä mentori. Jokaisessa tilanteessa on opettajalla vastuu tiedostaa roolinsa ja auttaa opiskelijaa kaikin osaamansa tavoin. Tarvittaessa opettajalla on velvollisuus ohjata opiskelija tukitoimien piiriin. (Ilomäki-Keisala 2016). Opettajan toimiessa oikein, on mahdollista välttää suuremmat seuraamukset ja näin hän luo opiskelijoihin turvallisuuden tunnetta. Tämä vaikuttaa paljon opintojen etenemiseen sekä opiskelijan mielialaan. Opettajille on aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, koulutuksia sekä tukitoimia, jotka auttavat opettajaa työhönsään.

Kirjallisuus, jota opinnäytetyössä käytettiin, oli monipuolista ja antoikin työhön hyvän teoriapohjan. Kirjallisuus käsitteli pääasiassa tunneälyä, kohtaamisen tärkeyttä sekä jokapäiväistä opettajan pedagogiikkaa. Kirjallisuutta käytettiin mahdollisimman kattavasti, jotta kokonaiskuva opettajan työstä, menetelmistä sekä haasteista saatiin luotua.

Päiväkirjatoteutuksena tehty opinnäytetyö oli erittäin raskas, avaava sekä opettava tapa tehdä opinnäytetyö. Asioiden pitkä prosessointi avasi täysin uusia tapoja ajatella, jolloin myös ongelmanratkaisu, tunneäly sekä ideointi saivat täysin uuden suunnan. Viikkoanalyysit ovat kirjoitettu aina noin kaksi viikkoa jäljessä, jotta ehdin myös alitajuisesti käsittelemään ajatuksia ja erilaisia tilanteita. Analyysia kirjoittaessa minulle oli tullut jo uusia vaihtoehtoja mieleen, kuinka olisin voinut tilanteissa toimia.

Työ oli kaiken kaikkea erittäin hyödyllinen ja avaava, joten toivon, että työstäni olisi apua myös muille aloitteleville opettajille. Opinnäytetyöni koski ammatillisen opettajan kehitystä sekä kasvua, mutta uskon, että työn laaja teoriapohja mahdollistaa myös muiden opettajien saavan työstäni hyödyn irti.

5.2 Yhteenveto

Tässä opinnäytetyössä oli tarkoituksena kuvata ja nimetä tämän päivän ammatillisen opettajan työnkuvaa sekä sen moninaisuutta. Tarkoituksena oli painottaa ja rajata teoria opiskelijan kohtaamisen merkitykseen. Tarkoituksena oli teorian avulla analysoida omaa työtä, sen tekemistä ja ammatillisen opettajan työssä kehittymistä.

Työssä etsittiin erilaisia kulmia ongelmatilanteiden ratkaisemisiin sekä lähteiden, kuin oman tekemisenkin kautta. Kirjallisuudesta haettiin teoriapohjaa opiskelijoiden kohtaamiseen sekä kanssakäyntiin. Työssä nostettiin esiin erilaisia opiskelijaryhmiä, kuten erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä maahanmuuttajaopiskelijat. Lisäksi työssä analysoitiin tämän päivän toisen asteen koulutuksessa tarvittavaa osaamista. Kohtaamisen tärkeyttä unohtamatta.

Opiskelijan sekä opiskeluprosessin ymmärtäminen on avainasemassa opettajan työssä. Niin kuin Oulun ammattikorkeakoulun sivuilla sanotaan, on opettajan tiedettävä, milloin ja kenelle opiskelija ohjataan sellaisien haasteiden ilmaantuessa, johon opettajalla ei ole mahdollisuutta tarjota opiskelijalle apua (Sandström ym. 2018). Opiskelijoille on oltava aina aikaa ja heitä on osattava ohjata oikeaan suuntaan, jotta opinnot etenisivät sovitusti. Nykypäivän opettaja tasapainottelee kiireen sekä aitojen kohtaamisten välillä.

Opettajan pätevyyden kannalta on tärkeää muistaa kouluttautua ja pitää tietonsa ajan tasalla (Ammattipeda 2019). Näin opettajalla on mahdollisuus tukea opiskelijoitaan mahdollisimman hyvin ja moninaisesti. Opiskelijoilla on useita erilaisia ongelmia, joita he kohtaavat opintojensa aikana. Nämä ongelmat siirretään helposti opettajan ratkottaviksi. Tämän takia opettajalla on oltava vahva käsitys koulun järjestämisestä tukitoimista sekä niistä ongelmanratkaisutyökaluista, jotka ovat opettajalla käytössä. Opiskelijoiden ongelmat vaihtelevat opintosuorituksista henkilökohtaisiin haasteisiin, joten opettajan on pystyttävä kuuntelemaan hyvin vakaviakin ongelmia. (Lahtinen & Rantanen 2019, 70-71; Mira Talala 2019, 41-43.)

Opiskelija on henkilökohtaistettava jo hakuvaiheessa ja hänen kanssaan on käytävä koko prosessi läpi, jotta hän tietää, mihin on ryhtymässä ja mitkä kyseisen alan ammattitaitovaatimukset ovat. Samalla opiskelija sekä opettaja tulevat tutuiksi, joten tässäkin tilanteessa opettajan on otettava huomioon opiskelijan kohtaaminen. Opiskelijan tullessa mukaan koulutukseen on erityisen tärkeää, että opettaja ottaa huomioon opiskelijan tavat oppia. Opettajan tiedostaessa opiskelijan tiedonmaksuistavat sekä oppimista vaikeuttavat asiat, on hänen helpompi suunnitella opetukselle asianmukainen runko. Mikäli kesken opintojen ilmenee vaikeuksia, on opettajalla velvollisuus ohjata hänet tukitoimien piiriin.

Opiskelijalle on mahdollistettava joka tilanteessa hänelle parhain tapa oppia. Kun jokainen palikka osuu kohdalleen ja henkilökunta tekevät tiivistä yhteistyötä saadaan opiskelija valmiiksi kohtaamaan työelämän haasteet.

LÄHTEET

- Ahvenlampi, S. & Isola, M. 2013. Sidosryhmäyhteistyö Oulun seudun ammattikorkeakou-
lussa. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa:
<http://www.oamk.fi/epooki/files/5213/7275/8914/sidosryhmayhteistyo-epooki-020713-2.pdf>
- Ammattipeda 2019. Opettajan osaamisen kehittäminen. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa:
http://www10.edu.fi/ammattipeda/?sivu=opettajan_osaamisen_kehittaminen
- Anttila, M., Kivistö, H., Piirainen, A., Kokko, K., Malinen, A., Pekkonen, M. & Sjögren, T.
Cardiac Rehabilitees' Technology Experiences Before Remote Rehabilitation. [Viitattu
24.10.2019]. Saatavissa: <https://www.jmir.org/2019/2/e10985/>
- Dunderfelt, T. 2016. Läsnaoleva kohtaaminen. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Ilomäki-Keisala, U. 2016. Opettajan rooli ja muuttuva tehtävänkuva. eNorssi. [Viitattu
24.10.2019]. Saatavissa: [http://www.ops-tyokalupakki.fi/rauma/userfiles/downloads/Opet-
tajuus%20muutoksessa%20OPS-tuki2016%20ty%C3%B6paja%203%20Rauma.pdf](http://www.ops-tyokalupakki.fi/rauma/userfiles/downloads/Opet-
tajuus%20muutoksessa%20OPS-tuki2016%20ty%C3%B6paja%203%20Rauma.pdf)
- Jennings, A. 2019. The trauma-sensitive calssroom: Building resilience with compassion-
ate teaching. New York: W.W. Norton & Company.
- Kuntatyönantajat 2018. OVTES 2018-2019. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa:
[https://www.kt.fi/sopimukset/ovtes/2018/osio-c-liite-1-ammattillisen-oppilaitoksen-opetus-
henkilosto-tyoaika](https://www.kt.fi/sopimukset/ovtes/2018/osio-c-liite-1-ammattillisen-oppilaitoksen-opetus-
henkilosto-tyoaika)
- Lahdenkauppi, M. 2018. Osaamisperusteisuus ja henkilökohtaistaminen ammatillisessa
koulutuksessa. Opetushallitus. [Viitattu 3.2.2020]. Saatavissa: [https://www.oph.fi/sites/de-
fault/files/documents/esitys_merja_lahdenkauppi_01032018.pdf](https://www.oph.fi/sites/de-
fault/files/documents/esitys_merja_lahdenkauppi_01032018.pdf)
- Lahtinen, A & Rantanen, J. 2019. Tunnetaidot opetustyössä. Keuruu: Otavan Kirjapaino
Oy.
- Lepänjuuri, A. & Nurminen, R. 2015. Opettajuus liikkeessä – opettaja työelämän muutok-
sen tunnistajana ja tulkkina. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. [Viitattu 24.10.2019]. Saata-
vissa: [https://verkkolehdet.jamk.fi/elo/2015/05/12/opettajuus-liikkeessa-opettaja-tyoela-
man-muutoksen-tunnistajana-ja-tulkkina/](https://verkkolehdet.jamk.fi/elo/2015/05/12/opettajuus-liikkeessa-opettaja-tyoela-
man-muutoksen-tunnistajana-ja-tulkkina/)
- Malminen, U. 2014. OAJ: Epäpätevät opettajat ovat oikeusturvakysymys. Yle.fi. [Viitattu
3.2.2020]. Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-7071281>
- Okkeri, J. 2019. ARVI-järjestelmän ohje arvioinnin syöttäjälle. TE-palvelut. [Viitattu
3.2.2020]. Saatavissa: https://asiointi.mol.fi/opalohjeet/ARVI_ohje_arvion_syottaja.pdf

- Opetusalan ammattijärjestö OAJ. 2019. Opettajan vastuut ja velvollisuudet. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa: <https://www.oaj.fi/arjessa/opettajan-vastuut-ja-velvollisuudet/>
- Opetusalan ammattijärjestö OAJ. 2020a. Kunnallisen ammatillisen oppilaitoksen opettajan työaika. [Viitattu 3.2.2020]. Saatavissa: <https://www.oaj.fi/tyoelamaopas/tyoaika/kunnalliset-ammattilliset-oppilaitokset/>
- Opetusalan ammattijärjestö OAJ. 2020b. Opettajana toisella asteella. [Viitattu 3.2.2020]. Saatavissa: <https://www.oaj.fi/arjessa/mita-opettajan-tyo-on/opettajana-toisella-asteella/>
- Opetushallitus 2018a. Osaamisen arviointi ammatillisessa koulutuksessa. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/osaamisen-arviointi-ammattillisessa-koulutuksessa>
- Opetushallitus 2018b. Näytöt ja osaamisen arviointi. [Viitattu: 23.10.2019]. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/4614532>
- Opetushallitus 2019a. ePerusteet. Logistiikan perustutkinto. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/3489218/reformi/rakenne>
- Opetushallitus 2019b. ePerusteet. Tutkinnon osat. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/3489218/reformi/tutkinnonosat/3567000>
- Opetushallitus 2020. Osaamisen arviointi ammatillisessa koulutuksessa. [Viitattu 3.2.2020]. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/osaamisen-arviointi-ammattillisessa-koulutuksessa>
- Peda.net 2018. Ammatillisen koulutuksen opetus. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa: <https://peda.net/su/verkostoportaali/kv/oo/o1/k5k/m70:file/download/5a62cfc188ddacd5c6ca507b82a737abd641972d/Muistio%207%20050918.pdf>
- Pollari, J & Koppinen, M. 2011. Maahanmuuttajan kohtaaminen ja opettaminen. Juva: Bookwell Oy.
- Saloheimo, L. 2016. Maahanmuuttajat ja maahanmuuttajakoulutus vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Opetushallitus. [Viitattu: 23.10.2019]. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/maahanmuuttajat_ja_maahanmuuttajakoulutus_vapaan_sivistystyon_oppilaitoksissa.pdf
- Salpaus 2019a. Logistiikan perustutkinto. [Viitattu 22.10.2019]. Saatavissa: https://www.salpaus.fi/koulutusesittelyjen_avainsanat/logistiikan-perustutkinto/
- Salpaus 2019b. Tutkintotasot ja tutkintorakenne. [Viitattu 22.10.2019]. Saatavissa: <https://www.salpaus.fi/koulutus/suorita-tutkinto/tutkintotasot-ja-koulutusalat/>

- Salpaus 2019c. Kampukset. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa: <https://www.salpaus.fi/info/kampukset/>
- Salpaus 2019d. Kaikki koulutukset. [Viitattu 28.11.2019]. Saatavissa: <https://www.salpaus.fi/koulutuslistaussivu/>
- Salpaus 2019e. Vipusenkadun kampus. [Viitattu 28.11.2019]. Saatavissa: <https://www.salpaus.fi/info/kampukset/vipusenkatu/>
- Salpaus 2019f. Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma HOKS. [Viitattu 3.2.2020]. Saatavissa: <https://www.salpaus.fi/opiskelija/henkilokohtainen-osaamisen-kehittamissuunnitelma-hoks/>
- Salpaus 2019g. Koulutusta maahanmuuttajille. [Viitattu 3.2.2020]. Saatavissa: <https://www.salpaus.fi/koulutus/koulutusta-maahanmuuttajille/>
- Sandberg, E. 2017. Ammatillisen koulutuksen pedagogisten tukitoimien paketti. erjasandberg.eu. [Viitattu: 3.2.2020]. Saatavissa: <https://www.erjasandberg.eu/adhd/ammattillisen-koulutuksen-pedagogisten-tukitoimien-paketti/>
- Sandström, S., Keski-Turunen, A., Hassila, L., Aunola, E & Alahuhta, M. 2018. Moniammatillinen yhteistyö sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kuvaamana. [Viitattu: 23.10.2019]. Saatavissa: <http://www.oamk.fi/epooki/2018/moniammatillinen-yhteistyso-sosiaali-ja-terveysalan-ammattilaisten-kuvaamana/>
- Sihvo, I. & Koskinen, K. 2019. Opetushallitus. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/blogi/toisen-asteen-koulutus-mahdollistaa-yksilolliset-opintopolut>
- Slunga, A. 2015. Opettajuus ja opettajankoulutus muutoksessa – tulevaisuus haastaa jokaisen. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti. [Viitattu 24.10.2019]. Saatavissa: <https://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2017/03/Slunga-haastattelu.pdf>
- Talala, M. 2019. Psykkisesti oireileva oppilas. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2019. Maahanmuuttajien mielenterveys. [Viitattu: 23.10.2019]. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moni-naisuus/maahanmuutto-ja-hyvinvointi/maahanmuuttajien-mielenterveys>
- TE-palvelut 2019. Ammatillinen työvoimakoulutus. [Viitattu: 14.1.2019]. Saatavissa: https://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/ammatinvalinta_koulutus/tyovoimakoulutus/index.html
- Tilastokeskus 2018. Oppilaitosten opiskelijat ja tutkinnot. [Viitattu 23.10.2019]. Saatavissa: http://www.tilastokeskus.fi/til/opiskkt/2017/opiskkt_2017_2018-11-29_tie_001_fi.html

Tirri, K. & Kuusisto E. 2019. Opettajan ammattietiikkaa oppimassa. Tallinna: Gaudeamus.

Ågren, S. & Käkelä, M. 2019. Loppuraportti Sujuvat siirtymät -kokonaisuudessa syntyvistä hyvistä käytännöistä. Opetushallitus. [Viitattu: 23.10.2019]. Saatavissa:

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/196468_paivitetty_sujuvat_siirtymat_loppuraportti.pdf